БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой орган

№ 236 (6156)
ДЕКАБРИИН 1
СУББОТО
1951 он

Сэн 20 мүнгэн.

МУНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Кадрнуудай дундахи хүдэлмэрие бүхы хэмжээгээр һайжаруулха

Партиин областной комитедэй VI пленум хадаа хүтэлбэрилхы кадрнуудай дундахи хүдэлмэрие эрид һайжаруулха талаар республикын партийна, советскэ ба хүдөө ажахын организациин урда ехэхэн зорилгонуудые табиһан байна. ВКП(б)-гэй обкомой тус пленумэй шиидхэбэрие зүбшэн хэлсэжэ, тэрэнние хэрэг дээрэ бэелүүлхын тула бодото хэмжээ-ябуулганууды баталан абаха хэрэгтэ ВКП(б)-гэй айкомуудай һаянай болоһон пленумүүд, партийн эхин организацинуудта мүнөө боложо байгаа суглаанууд зорюулагдана.

Хүтэлбэрилхы кадрнуудые шэлэн олохо, хубаарилан табиха ба хүмүүжүүлхэ хэрэг хадаа бүхы хүтэлбэрилхы хүдэлмэриин шухала хубинь гэжэ манай парти хододоо тоолодог. ВКП(б)-гэй XVIII съезд дээрэ хэлэһэн элидхэл соогоо нүхэр Сталин кадрнуудай дунда ябуулагдаха хүдэлмэриин большевистскэ принципүүдые гүнзэгыгөөр тайлбарилаа һэн. Кадрнуудые зүбөөр шэлэн ололгын удхань юуб гэбэл, кадрнуудые партиин ба гүрэнэй алтан фонд гэжэ тоолохо, тэдэнние гамнаха, тэдэнние хүндэлхэ, хүдэлмэрилэгшэ бүхэнэй һайн шанарнуудые ба дутагдалнуудые нарин нигтаар шэнжэлхэ, ямар тушаалда хүдэлмэрилхэдөө шадабари мэргэжэлээ тэрэнэй түбэггүйгөөр гүйсэд хэрэглэхэ байһаниинь мэдэхэ ябадал болоно. Кадрнуудые энхаралтайгаар ургуулха, ургажа ябаһан хүдэлмэрилэгшэ бүхэнэй улам дэбжэн ургаха ябадалдань туһалха, тиимэ хүдэлмэрилэгшэдтэй тэсэмгэйгээр хүдэлмэрилхын тула сэг гамнажа болохогүй, харин тэдэнэй ургалтые түргэдүүлхэ хэрэгтэй гэжэ нүхэр Сталин һургадаг. Тиимэһээ шэнэ, залуу кадрнуудые эрид шууд дэбжүүлхэ тон шухала. Хүдэлмэришэн бүхэнние дэбжүүлхэдээ, тэрэнэй ямар ажалда хүдэлмэрилхэдөө шадабари хэшээлээ гүйсэд гаргажа, гээл ехэ үрэ дүн тэрэнэй үгэхэ байһаниинь хараадаа абалсаха хэрэгтэй. Мүн кадрнуудые марксистско-ленинскээр хүмүүжүүлгэ, бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй политическэ болон теоретическэ хэмжээе дээшэлүүлгэ онсо ехэ удхашанартай гэжэ нүхэр Сталин тэмдэглэдэг.

Партиин областной комитедэй пленум болон ВКП(б)-гэй айкомуудай пленумүүд хадаа кадрнуудай дунда ябуулагдаха хүдэлмэридэ бии байгаа горьтойхон дутагдалнуудые элирүүлһэн байна. Кадрнуудай ябуулагдаха хүдэлмэриин удхашанарые зарим партийна, советскэ, хүдөө ажахын органуудай тоодоггүй дээрэһээ тэдэ дутагдалнууд гараһан байна.

Колхозно хүтэлбэрилхы кадрнуудые бэхижүүлхэ гэһэн шухала зорилго мүнөө үшөө хүсэд шиидхэгдээгүй байха юм. ВКП(б)-гэй олохон айкомууд, аймгүйсэдкомууд, мүн республикын хүдөө ажахын Министерство колхозуудай түрүүлэгшэнэрые болон колхозно бусад хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдые зүбөөр шэлэн дэбжүүлхэ, бэлэдхэхэ ба политическээр хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ мүнөө хүрэтэр зохихо анхарал хандуулнагүй. МТС-үүдэй хүтэлбэрилхы зарим тушаалнуудта үзэг бэшэг бага мэдэхэ, урдаа табигдаһан зорилгонуудые гүйсэд бэелүүлхэ шадахагүй хүнүүдэй бии байһаниинь, энэ ушартай хүдөө ажахын Министерство эбсэһэн зандаа гэжэ партиин обкомой пленум дээрэ ехэ эб шүүмжэлэгдэһэн байгаа.

Парторганизацинуудай секретарьнуудта гүйсэд туһаламжа үзүүлдэггүй ябадал партийна комитедүүдэй хүдэлмэриин ехэхэн дутагдал болоно гэжэ тус пленум тэмдэглээ һэн. Партийна хүдэлмэриин шухала асуудалнуудаар парторганизацинуудай секретарьнуудай семинарнууд болон зүблөөнүүд үсөөн үнгэргэгдэнэ. Тэдэнлэ сэг үргэлжэ заабари үгтэнэгүй.

Идеологическа фронтын кадрнуудай дундахи хүдэлмэрие мүн лэ эрид һайжаруулха шухала. Юуб гэхэдэ, манай республикын театрнуудай, филармониин, искусствын, мүн бусад зарим эмхи зургаануудай хүдэлмэриин дутагдалнууд, түбхын түрүүндэ, тэндэ политическэ хүдэлмэриин муу байһан дээрэһээ, тус эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдэй дунда шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэлэй үргэнөөр дэлгэрүүлэгдээгүй дээрэһээ болоһон байна.

Партиин обкомой пленум хадаа хүтэлбэрилхы кадрнуудай марксистско-ленинскэ һуралсалые эрид һайжаруулхые бүхы партийна организацинуудһаа эриһэн байна. Зарим партийна организацинуудай зүгһөө зохихо хиналта хэгдэдэггүй дээрэһээ аймагуудай хүтэлбэрилхы олохон хүдэлмэрилэгшэд идейно-политическэ хэмжээгээ дээшэлүүлхын тула сэг үргэлжэ оролдоногүй. Марксистско-ленинскэ теорие бэеэ даагаад шудалагшадта зорюулагдаһан лекцинүүд, консультацинууд, теоретическэ хөөрэлдөөнүүд үсөөн үнгэргэгдэнэ. Жэшээлхэдэ, Прибайкальска аймагта хүтэлбэрилхы кадрнуудай марксистско-ленинскэ һуралсал мүнөө жэлдэ ехэ муугаар эмхидхэгдэнхэй. Марксистско-ленинскэ мэдэрэлээ аймагтахи хүтэлбэрилхы олохон хүдэлмэрилэгшэдэй хэдэн жэл соо дээшэлүүлдэггүй байһан ябадалтай ВКП(б)-гэй Прибайкальска айком мүнөө хүрэтэр эбсэдэг байха юм. Энэ ушар хадаа тус аймагай урда табигдаһан ажахын-политическэ зорилгонуудые шиидхэлгэдэ ехэ һаад түбэг ушаруулна.

Мүнөө үелэ кадрнуудай экономическа һуралсал ехэ удхашанартай. Тиимэһээ партиин областной комитедэй пленум хадаа экономикын асуудалнуудые хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдэй шудалалга эмхидхэхэ гэжэ партийна комитедүүдые үялгалһан байна.

Партийна организацинууд болбол политическэ һуралсалые һайнаар эмхидхэһэнэй, гүйсэдхэлэй шалгалтые зүбөөр табиһанай, партийно-эмхидхэлэй хүдэлмэриин бүхы хэмжээе дээшэлүүлһэнэй үндэһэ һуури дээрэ хүтэлбэрилхы кадрнуудые большевизмын үзэлөөр хүмүүжүүлхэ зэргэтэй. Энэ ямар удхатайб гэхэдэ, даалгагдаһан хэрэгэй түлөө хүдэлмэрилэгшэ бүхэнэй харюусалгые дээшэлүүлхэ, дутагдалнуудтай эбсэшэгүй байха, өөрынгөө хүдэлмэрие үдэр бүхэндэ һайжаруулхын түлөө эрмэлзэхэ ябадал болоно. Гадна, партийна ба гүрэнэй жаяг заршамые эрид шууд сахихаар, шанга эрилтэ табидаг, принципиальна ба үндэр идейнэ байхаар кадрнуудые хүмүүжүүлхэ тон шухала.

Партиин обкомой пленум хадаа республикынгаа ажахые болон культурые саашадань хүгжөөхэ талаар ехэ харюусалгатай зорилгонуудые шиидхэхэ хэрэгтэ бүхы областной партийна организациин анхаралые хандуулһан байна. Эдэ шухала зорилгонуудай нэгэниинь юуб гэхэдэ, нийтынгээ адуу малай үбэлжэлгые эмхитэйгээр үнгэргэхэ, малажалхүгжөөлгын гүрэнэй түсэб амжалтатайгаар дүүргэхэ хэрэг болоно. Хүдэлмэриин бүхы һалбаринуудай хүтэлбэрилхы кадрнуудые шэлэн олохо, хубаарилан табиха ба хүмүүжүүлхэ хэрэгтэхи бүхы дутагдалнуудые дары усадхабална энэ зорилго амжалтатайгаар бэелүүлэгдэхэ байна.

АЖАЛШАДАЙ ДЕПУТАДУУДАЙ УЛАН-УДЫН ГОРОДСКОЙ СОВЕДЭЙ НАЙМАДАХИ СЕССИ ЗАРЛАХА ТУХАЙ

1951 оной декабриин 3-да, понедельнигтэ, үдэшын 8 часта, драмын театрын байшан соо (Ленинэй улица № 46, урдын ТЮЗ) ажалшадай депутадуудай городской Соведэй (гурбадахи зарлалай) наймадахи сесси зарлагдахань гэжэ ажалшадай депутадуудай Улан-Удын городской Соведэй гүйсэдхэхэ Комитет городской Соведэй депутадуудта мэдээсэнэ.

Ажалшадай депутадуудай Улан-Удын городской Соведэй гүйсэдхэхэ Комитет.

МОСКВА, КРЕМЛЬ.

Нүхэр И. В. СТАЛИНДА

ХҮНДЭТЭ ИОСИФ ВИССАРИОНОВИЧ!

Хүдэлмэришэдэй, колхознигуудай, инженернүүдэй, эрдэмтэдэй, уранзохёолшодой, искусствонуудай хүдэлмэрилэгшэдэй ба советскэ интеллигенциин бусад отрядуудай түлөөлэгшэд—бидэнэр эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэсоюзна гурбадахи конференциин делегадууд болбол мэнние һунгаһан советскэ арадай хүсэл мэдэрэлые элирхэйлэн, ажалшадай агуухэ вождь, багша, эб найрамдалай туг-баригша Танда гүн ехэ инаглалай ба халуун амаршалгын үгэнүүдтэйгээр ханданабди.

Манай Эхэ ороной ажалшад болбол дай үүдхэгшэдэй хорото муухай һанаашалгануудта эсэргүү, арадуудай хоорондын эб найрамдал ба хани барисаанай түлөө хододоо, сэхэ шууд тэмсэхые Советскэ Союзай арадуудай хэлбэришэгүйгөөр хүсэдэг тухайда бүхы дэлхэйн үмэнэ дахинаа баталан харуулха гэжэ, конференцидэ делегадууд болгон бидэнние һунгахадаа захиһан байна.

«Эб найрамдал сахилгын хэрэгые арадуудай өөһэдынгөө гарта абажа, тэрээнние эсэстэнь хүрэтэр аршалан хамгаалаа һаань, амгалан байдал сахигдаха ба батадхагдаха» гэһэн Танай үгэнүүдые хүтэлбэри болгон, советскэ 117 миллион үлүүтэй хүнүүд агууехэ табан гүрэнэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гарнуудаа табижа, хилын саана байдаг эб найрамдалай ханинарай олон зуун миллион гарнуудтай нэгэдүүлээ.

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табиха зуураа, советскэ хүн бүхэн коммунизм байгуулха ажалай фронт дээрэ бүри оролдосотойгоор ба үрэ ехэтэйгээр хүдэлмэрилхэбди гэжэ Эхэ оронойнгоо үмэнэ, нүхэр Сталин, Танай үмэнэ уялга абажа, тэрэнээ батадхана, тиихэдээ зохёон байгуулхы амгалан ажалаар түйлаһан амжалта бүхэн хадаа амгалан байдалай бата хэрэм бологшо манай ороной зүгһөө эб найрамдалай түлөө арадуудай тэмсэлэй хэрэгтэ хэһэн эгээн ехэ оруулалта мүн гэжэ ойлгоно.

Коммунизмын агууехэ барилганаудые байгуулха тухай Танай сэсэн мэргэн заабаринуудые гайхамшаг түргэнөөр бэелүүлжэ, промышленность ба хүдөө ажахые хүгжөөлгэдэ бүхы хүсэ шадалаа үгэжэ, байгаалиин хүсые оролдосотойгоор мэдэлдээ оруулан, советскэ наука, искусство ба литературые шэнэ түйлалтануудаар баяжуулан, манай Эхэ ороной ажалшад болбол амгалан тайбан ажалай али тухай ехэ аша туһа хүнүүдтэ үгэдэгыень дэлхэйн арадуудта эли тодоор харуулна.

Советскэ обществын улам ургажа байгаа экономическа хүсэ шадалда, морально-политическэ бата нэгэдэлдэ түшэглэдэг Советскэ Правительствын сталинска эб найрамдалта гадаадын политика хадаа дай үүдхэгшэдэй, Хойто-атлантическа блогой зонхилогшодой тонон дээрмэдэлгын, агрессивнэ политикаһаа тад ондоо байна. Советскэ Правительство арадуудай хоорондын экономическа ба культурна холбоо барисаануудые бэхижүүлхын тулада шухала бүхы юумэ хэнэ. Американо-английска империалистнууд зэбүүрхэл ба ажаг һэжэг дэлгэрүүлэн, Советскэ Союзые, Арадай Хитадые ба арадай демократиин оронуудые экономическа блокадын, худал хуурмагай ба хардалгын түмэр ханаар дэлхэйн бусад бүхы хубиһаа илган таһалха гэжэ оролдоно. Эрхэ сүлөөдэ, демократида, эб найрамдалда үнэн байнабди гэдэг убайгүй биллагууша үгэнүүдынь Кореядэ, Дүтын Востогой оронуудта ба дэлхэйн бусад хубинуудта тэдэнэй хэжэ байгаа шуһата хэрэгүүдээр буруушаагдана.

Дэлхэйн бүхы оронууд дотор эб найрамдалай түлөө тэмсэлэй бүхэдэлхэйн бата бэхи фронтын зэргэнүүдтэ үдэр бүри хэдэн зуу мянган ба миллион шэнэ хүнүүд жагсана. Манай агуухэ Эхэ орон—Советскэ Союз хадаа эб найрамдалай хэрэг илаха гэдэг бүхы үнэн сэхэ хүнүүдэй этигэл найдабариин эшэ үндэһэн болоно. Дэлхэйн хамаг хубинуудтахи олон зуу миллион хүнүүдтэ нүхэр Сталин, Танай нэрэ хадаа бүхы прогрессивнэ хүн түрэлтэнэй хүсэлэлгые нэгэдхэгшэ эб найрамдалай түлөө илалта түгэс тэмсэлэй тугынь болоо.

Советскэ хүнүүд Сталинай нэрые һанан дурдан ябажа, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайн байлдаануудай үедэ Эхэ оронойнгоо нэрэ түрэ ба бэеэ даанхай байдалые хамгаалаа, гитлеровскэ хара барганарай богоолшолгын аюулые хүн түрэлтэнһөө зайсуулаа.

Сталинай нэрые һанан дурдан ябажа, советскэ хүнүүд дайнай һандарһан городууд ба тосхонуудые, фабриканууд болон заводуудые героическа ажалаараа һэргээн бодхоогоод, коммунизмын һүр жабхаланта ордонние амжалтатайгаар байгуулжа байна.

Сталинай нэрые һанан дурдан ябажа, зохёон байгуулхы амгалан ажалдахи илалтануудаа арбидхан, бүхы хүн түрэлтэнэй бүхы түрүү прогрессивнэ хүсэнүүдтэй хамтадаа жагсаһан советскэ хүнүүд хадаа дай үүдхэгшэдэй хорото муухай һанаашалгануудта эсэргүү, эб найрамдалай түлөө сэхэ шууд ба хэлбэришэгүйгөөр тэмсэжэ байна.

Эб найрамдалай хүсэнүүд хадаа дай үүдхэгшэдэй хара хүсые илан мандаха, дайе эб найрамдал илаха гэһэн хэлбэришэгүй этигэл найдабарие Сталинай нэрэ дэлхэйн олон зуу миллион хүнүүдэй сэдьхэлдэ бадаруулаа.

Эб найрамдалай түлөө тэмсэлшэдэй бүхэдэлхэйн илагдашагүй арми мандаха болтогой!

Эб найрамдалай эблэршэгүй бата хэрэм—манай хүсэн түгэлдэр Эхэ орон—Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союз мандаха болтогой!

Эб найрамдалай агууехэ туг-баригша нүхэр Сталин мандаха болтогой!

Эб найрамдалай хэрэг хамгаалхабди!

Бүхы оронуудтахи эб найрамдал хамгаалха хүдэлөөндэ хабаадагша бүхы хүнүүдтэ эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэсоюзна гурбадахи конференциин Хандалга

Эб найрамдалай тала баригшадай Гурбадахи конференцидэ Москвада суглараһан Советскэ Социалистическэ Республиканаудай Союзай бүхы арадуудай түлөөлэгшэд бидэнэр, манай Эхэ ороной газаа тээ эб найрамдал хамгаалха агууехэ хүдэлөөндэ хабаадагшадые халуунаар амаршалнабди.

Эб найрамдалай лагериин хүсэнүүд үдэр бүри хэлбэришэгүйгөөр урган бэхижэжэ байна. Социальна, политическэ гү, али шажанай хамаадалгын илгабаригүйгөөр бүхы үнэн бодолто хүнүүд шэнэ дайнай бодото аюул мэдэржэ, эб найрамдал эдэбхитэйгээр хамгаалагшадай зэргэдэ орожо байна.

Эб найрамдалай тала баригшадай хүдэлөөн хадаа мүнөө үеын арадай асари ехэ хүдэлөөн болоо. Хүн түрэлтэнэй түүхэдэ үзэгдөөгүй уласхоорондын хоёр ехэ референдумэй—атомна зэбсэг хорихо тухай Стокгольмско уряада гар табилгын (тэрээндэ 500 миллион гаран хүн гар табяа) ба агууехэ табан гүрэнэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Хандалгада гар табюулха талаар мүнөө боложо байгаа кампаниин (тус хандалгада 600 миллион шахуу хүн гар табяа) арсалтагүй амжалтань энээнэй тодо гэршэнь болоно.

Советскэ хүнүүд эб найрамдалай түлөө эрид шангаар тэмсэнэ, ушарынь хүн түрэлтэнэй үмэнэ хүшэр хүндэ гэмтэ хэрэг, мүн дэлхэйн эгээлэй хүнүүдтэ тохёолдохо асари ехэ үгырэн хооһорол мүн гэжэ агрессивнэ дайе тоолоно. Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табяад, 117 миллион гаран советскэ граждананууд США-гэй, Англиин, Франциин ба дэлхэйн бүхы бусад оронуудай арадуудтай эбтэй ба хани барисаатай байхые хүсэнэбди гэжэ мэдүүлээ.

Эб найрамдалай найдамтай түшэг тулгууринь манай ороной болоһон ушараар, советскэ гүрэнэй гадаадын политикын гол удхань арадуудай эб найрамдалай ба суверенно байхын түлөө тэмсэл мүн байһан ябадалаар бидэнэр омогорхонобди.

Эб найрамдал хамгаалха тухай 1951 оной мартда СССР-эй Верховно Соведээр абтаһан Хуулиин ёһоор, Советскэ Союзда дайнай пропаганда хадаа уголовно хүшэр хүндэ гэмтэ хэрэг гэжэ харагдадаг байна.

Советскэ арад Советскэ Правительствын эб найрамдалда дуратай гадаадын политикые халуунаар һайшаана, нэгэн һаналаар дэмжэнэ, экономическа элдэб системэ ба идеологи баримталһан гүрэнүүд зэргэлээд амгалан байжа болохо юм гэжэ тоолодог тухайгаа Советскэ Правительство нэгэтэбэшэ мэдүүлһэн байгаа.

Бидэнэр капитализмтай амгалан мүрысэхэеэ айнагүйбди, гэбэшье, империалистическэ агрессорнүүдэй аашанууд бидэнние айлганагүй. Коммунистическэ общество байгуулхын замһаа хадууруулхые манай арадые баалаха тиимэ хүсэн дэлхэй дээрэ байхагүй.

Советскэ арад эб найрамдалай дайсадай аашануудые хёрхо һэрэмжэтэйгээр ажаглан харана, Эхэ ороноо хизааргүй эрэлхэг зоригтойгоор ба баатарлигаар хамгаалхаар, мүн эрхэ сүлөөдэ ба бэеэ даанхай байдалда халдан добтолхые һанаһан бүхы этэгээдүүдһээ амгалан ажалаа хамгаалхаар бэлэн байна.

Советскэ арад хадаа арадай ажахы, наука, культура ба искусствые саашадань хүгжөөхэ ябадалда өөрынгөө бүхы хүсэлэлгые зорюулна. Манай орон дотор агууехэ Сталинай үүсхэлээр байгаалиие шэнэдхэн хубилгаха угаа ехэ хүдэлмэринүүд хэгдэнэ, асари томо гидроэлектростанцинууд ба уһалалгын каналнууд баригдана, шэнэ фабриканууд, заводууд, байшан гэрнүүд, һургуулинууд, больницанууд, клубууд, үхибүүдэй яслинууд байгуулагдана. Арадай ажахын дэбжэхэтэй хамта, советскэ хүнүүдэй ажана тэниглэн байдал таһаралтагүйгөөр ургана.

Түрүүшын ээлжээндэ, американска ба английска бузар хархис этэгээдүүдэй ба финансова магнадуудай хүсэжэ байгаа дэлхэйн шэнэ дайнай аюултай дашарамдуулан бүхы оронуудтахи эгээлэй хүнүүдэй сошордоһон ябадалые олон миллион советскэ хүнүүд хубаалдана. Тэдэ хархис этэгээлүүд ба финансова магнадууд баяжаха ба угаа ехэ үлүү олзо олохо гол эргые дайн соо харана. США-гэй зонхилхы бүлэг нюурнууд сүлөөдэ дуратай корейскэ арадта эсэргүү эзэмдэлгын, хооһоруулгын дайе жэл хахад шахуу саг соо ябуулжа байна. Урда баталагдаһан уласхоорондын бүхы хэлсээнүүдые һэшхэлгүйгөөр дэбһэжэ гараад, американска хархис этэгээдүүд агрессивнэ Атлантическа блогые үргэдхэнэ, дэлхэйн бүхы хубинуудта сэрэгэй шэнэ базануудые байгуулна, буу зэбсэгүүдые яаралтайгаар түхеэрэлгые ба атомна зэбсэг хэрэглэгдэхэ дайнда бэлэдхэлые галзуу хурдан болгоно. Энэ зорилгоор тэдэнэр Нэгэдэмэл Нацинуудай Организацие дайнай инструмент болгоно, японско ба германска милитаризм һэргээнэ. Советскэ Союзда, Хитадай Арадай Республикада ба арадай демократиин оронуудта дайсан харшаар хандаха ябадал тухирхые һэдэжэ, американска хархис хэблэл ба радио хадаа забхай, худал, антисоветскэ пропагандые үдэрһөө үдэртэ ябуулжа байна. Атлантическа блогто оруулагдаһан оронуудай арадууд сэрэгэй бюджедүүдэй, налогуудай бэ сэнгэй ургалтын хашалан доро зобоогдожо байна.

Эб найрамдал сахихын түлөө кампаниие саашадань үргэлжэлгэ, дай үүдхэгшэдэй гэмтэ бузар аашанууд тушаа арадуудай һэрэмжэ дээшэлүүлгэ хадаа сэрэгэй ургажа байгаа аюулай условинуудта эгээн шухала удхашанартай юм.

Варшавада эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн хоёрдохи конгрессэй болоһоной һүүлээр үнгэрһэн жэлэй турша дотор бүхы оронуудта эб найрамдалай хүсэнүүд улам ехээр нигтаран жагсаһан ба ургаһан байна. «Эб найрамдал сахилгын хэрэгые арадуудай өөһэдынгөө гарта абажа, тэрээнние эсэстэнь хүрэтэр аршалан хамгаалаа һаань, амгалан байдал сахигдаха ба батадхагдаха», гэһэн эб найрамдалай агууехэ туг-баригша Иосиф Виссарионович Сталинай уряа эгээлэй бүхы хүнүүдтэ шэнэ эршэ хүсэ оруулаа, эб найрамдалай илаха байһанда тэдэнэй этигэлые бэхижүүлээ.

Бүхы дэлхэй дээрэ олон миллион хүнүүдэй ажабайдалай интересүүдтэ харюусаһан энэ сэсэн ба тодо хурса ухаан бодол хадаа дэлхэйн бүхы оронуудай арад үргэн олониитын зүрхэнүүдтэ гүнзэгыгөөр нэбтэрэн ороо. Тиин, мүнөө газар дээрэхи бүхы хүнүүд, бүхы национальностьнуудай ба үзэлэй эрэшүүл ба эхэнэрнүүд, эдиршүүл ба хүгшэд, дайнда зэбүүрхэдэг бүхы хүнүүд эб найрамдал хамгаалха ябадалда жагсана. Тэдэнэр империалистическэ агрессорнүүдэй дай бэлэдхэлдэ эсэргүү үдэр бүри улам эдэбхитэйгээр тэмсэжэ, тэдэнэй хорото бузар һанаашалгануудые эрид шангаар эбдэжэ байна.

Оломиллионно советскэ арадай дура хүсэл мэдүүлэн, эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэсоюзна конференциин делегадууд бидэнэр эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Венскэ сессеэр зарлагдаһан, эб найрамдалай түлөө саашанхи тэмсэлэй программые һайшаанабди, бүхы хэмжээгээр дэмжэнэбди. Энэ программа советскэ хүн бүхэнэй зүрхэндэ дүтэ ба ойлгосотой байна. Тэрэ хадаа бүмбэрсэг дэлхэйн угаа олонхи хүн зоной шухала эрилтэнүүдые харуулна.

Дай үүдхэгшэдэй аашануудта эсэргүү, бүхы дэлхэй дээрэ бата бэхи ба удаан сагай эб найрамдалай түлөө саашадаа тэмсэхэбди гэжэ мэдүүлнэбди.

Эб найрамдалай түлөө тэмсэлшэдэй агууехэ хүдэлөөн мандаха болтогой!

Эб найрамдал мандаха болтогой!

Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэсоюзна гурбадахи конференци

Ноябриин 28-най үглөөнэй заседани

Москвада, Союзуудэй Байшангай Колонно зал дотор ноябриин 28-да эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэсоюзна гурбадахи конференци өөрынгөө хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлээ. Агууехэ табан гүрэнэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада СССР дотор гэр табилга үнгэргэһэнэй дүнгүүд тухай ба эб найрамдалай түлөө тэмсэлэй зэлжээтэ зорилгонууд тухай эб найрамдал хамгаалха Советскэ Комитедэй түрүүлэгшэ Н. С. Тихоновэй элидхэл зүбшэн хэлсэгдээ.

Түрүүлэгшээр һууһан нүхэр Российский Белоруссиин арадай поэт **Якуб Коласта** үгэ үгэнэ.

Поэт хадаа дайнай үедэ болоһон һандаралгануудай һүүлээр түргэнөөр нэргэн бодоһон өөрынгөө түрэл Белоруссии тухай хэлэнэ. Республика дотор фабрика ба заводууд нэргэн бодхоогдохоһоо гадна, промышленностиин шэнэ шэнэ гигантнууд байгуулагдаа. Тэдэ гигантнууд Волга ба Дон дээрэ, Днепр ба Аму-Дарья дээрэ баригдажа байгаа коммунизмын асари ехэ барилгануудта эдэбхитэйгээр туһалжа байна.

И. В Сталинай нэрэмжэтэ Магнитогорско металлургическа комбинадай булад хайлуулагша солото нүхэр **Захаровай** хэлэһэн үгые делегадууд ехэхэн анхаралтайгаар шагнаа. Тэрэ хадаа манай орон дотор металлургиин хүгжэлтэ тухай, булад үйлэдбэрилгын ургалта тухай хэлээ.

—Эб найрамдалай түлөө тэмсэлшэдэй, — гэжэ нүхэр Захаров хэлэнэ,—хүсэнүүд дабагдашагүй гэжэ шэнэ дай үдхэгшэд ойлгог лэ. Бидэнэй эб найрамдал хүсэжэ байһание бидэнэй һула байһанай тэмдэг гэжэ тэдэнэр бү һанаг лэ. Бидэнэр хэзээ хэзээнэйхиһээ хүсэтэйбди. Нүхэдүүд, бидэнэртэ, советскэ булад хайлуулагшадта найдагты,—хэрбээ хэрэгтэй сагай ерээ һаань, оборондо хэрэглэгдэхэ буладай хайшан гэжэ хайлуулагдадагые һануулхабди, гал зуурһан агрессорнуудые мэдээ оруулжа шадаха хэмжээтэйгээр булад хайлуулжа үгэхэбди. **(Альгаташалга).**

РСФСР-эй Украинын, Белоруссиин, Азербайджанай, Казахстанай, Латвиин, Эстониин түлөөлэгшэд—делегадууд хойно хойноһоо бодожо үгэ хэлэнэ.

Эб найрамдал хамгаалха Казахска комитедэй түрүүлэгшэ, биологическа наукануудай доктор нүхэр **Базанова үгэ** үгэнэ. Эб найрамдал хамгаалхаар советскэ хүнүүдэй эрид шиидэнгы байһаниинь олониитын творчествоор, бүхы советскэ хүнүүдэй ажалай баатаршалгануудаар батадхагдана гэжэ тэрэ хэлэнэ. Казахска залуу булад хайлуулагша Пахретдин Убайдуллаевай гар табилга хадаа энэ жэлэй туршада тэрээнэй хэһэн 120 түргэн зад, хүндэ хайлуулга мүн. Республикын рис таригша, Сталинска шангай лауреат Ибрэй Жахаевай гар табилга хадаа гектэр бүриһөө 900 пүүд рис абаһан ябадал мүн. Залуу казачка Бигай Татеновагай гар табилга хадаа гектар бүриһөө 12633 пүүд сахарна свёкло хуряажа, дэлхэйн шэнэ рекорд байгуулһан ябадал мүн. Энэ культураһаа эһэ шэнээн үндэр ургаса дэлхэйн бүмбэрсэг дээрэ нэгшье хүн туйлаагүй юм.

Венгрэ болоһон Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй сесси дээрэ хэлэгдэһэн шухала асуудалнуудай нэгэниинь германска асуудал байгаа гэжэ Крымэй делегат профессор **Царенко** заана. Баруун Германие ремилитаризацилха хадаа эб найрамдал хүсэгшэ арадуудта туйлай ехэ аюул мүн. Аденауэрай правительство американска господинуудай заабари дүүргэжэ, нэгэдэмэл, демократическа Германие һэргээн бодхоохо ябадалда эсэргүү ябана. Энэ хадаа Европодо сэрэгэй туйлалдаануудай гаража болохо тон аюултай гуламтануудай нэгэн мүн. Германиин арадууд тэдэнэй Эхэ оронһоо шэнэ дайнай плацдарм болгохо ябадалда эрид шууд эсэргүүсэнэ. Германие хахалха ба фашизацилха тула [illegible] эрхилжэ байгаа [illegible] шууд элишэлхые уряална.

Волго-Донэй алдарта стахановшуудай нэгэн, алхалдаг экскаваторай начальник нүхэр **Усков** үгэ хэлээ.

—Манай арад агууехэ барилгануудые сталинска гэжэ нэрлэнэ,—гэжэ нүхэр Усков хэлэнэ.—Энэ барилганууд хадаа эб найрамдалай [illegible] гэжэ. [illegible] манай газар нютагуудые [illegible] хубилгажа, үзэгдөөгүй [illegible] байһан болохо байна. Бидэнэр [illegible] ажал эрхилнэбди, саашадаа олон жэлэй туршада хэхэ ажалаа түсэблэнэбди. Талада таригдаһан ой модон, сүл гобидахи каналнууд, мүрэнүүд дээрэхи гидроэлектростанцинууд—бүгэдэ зол жаргал гээшэ. Бидэнэр өөһэдынгөө зол жаргалые үсөөхэн бүлэг дайн үүдхэгшэдтэ буляалгахагүйбди!

Коммунизмын сталинска барилганууд манай гүрэнэй хүсэн түгэлдэр байһанай гэршэ мүн. Хойто-атлантическа блок доторхи һэнгэргүй хэрзэгы дайсад энээниие һанаг лэ. Бидэнэр, сталинградайхид тэдэнэртэ иигэжэ хэлэнэбди: Сталинград тухай бү мартагты, түүхын урогуудые бү мартагты!

Социалистическэ Ажалай Герой, залуу колхозница нүхэр **Мыкытей** гэгшэ Черновицка областиин колхознигуудай зол жаргалта ажабайдал тухай хөөрөө. Мүнөө Черновицка областиин дүрбэдэхи колхоз бүхэниинь миллионер болонхой. Гансахан Заставновска райондо Социалистическэ Ажалай зургаан Герой тоологдоно.

—Элдэб зүһэнэй пануудта мүлжэгдэжэ байһан,—гэжэ нүхэр Мыкытей хэлэнэ,—манай эсэгэнэр иимэ зол жаргалта байдал тухай, тэдэнэй үхибүүдэй геройнууд болохо байһан тухай, тэдээнэй үбсүүндэ Ленинэй орденой толорхо байһан тухай һанаандаа оруулжа шадаха байгаа аал? Энэ хадаа Буковинада советскэ засагай ерэһэнэй ашаар, Прикарпатиин украинецуудай бүхы украинска арадтай нэгэ бүлэ дотор нэгэдэһэнэй ашаар лэ иимэ арга боломжо бии болоо. Олон зуун жэлэйманай хүсэл бэелээ. Инаг түрэл Буковинадамнай зол жаргалай наран мандаа. Дайнай болохогүйн тула, эб найрамдалай илахын тула хүсэеэ гамнангүйгөөр ажалланаб, саашадаашье иимээр ажаллахаб.

Дэлхэйн шэнэ дайе англо-американска империалистнууд үүдхэхые оролдон, арад зониие худал хуурмагай урихада оруулжа, тэдэнэй оюун мэдэрэлые мунхаруулхые һэдэнэ гэжэ Узбекистанай делегат, уранзохёолшо нүхэр **Уйгун** хэлэнэ. Энэ зорилгоор США-гэй хэблэл хадаа дайниие, алалсаае ба һүйдхэлгые магтана, эб найрамдалай ба демократиин прогрессивнэ лагериие хардана. Советскэ литература ба искусство тад ондоо зорилготой. Тэдэнэр хадаа зориг бадаруулагша советскэ патриотизмын, арадуудай хани барисаанай арюун мэдэрэлые советскэ арадта хүмүүжүүлнэ, коммунизм байгуулагша советскэ хүнэй арюун һайхан жабхаланта образые дүүрэнээр харуулна.

США-гэй зонхилхы бүлэгүүд хадаа уласхоорондын асуудалнуудые эбэй ёһоор гуримшуулха ябадалда эсэргүүсэнэ, эб найрамдал бэхижүүлхэ, оронуудай хоорондо экономическа холбоо барисаа ба эбтэй харилсаа хүгжөөлгэдэ зорюулһан советскэ правительствын бүхы дурадхалнуудһаа арсана гэжэ ВЦСПС-эй түрүүлэгшэ нүхэр **Кузнецов** тэмдэглээ. Энэ хадаа мүнөө боложо байгаа Нэгэдэмэл Нацинуудай Организациин Генеральна Ассамблей дээрэһээ элеэр харагдана.

США-гэй, Англиин ба бусад оронуудай монополистнууд СССР тушаа хорото муухай хардалга хэнэ. США-гэй правительство болбол СССР-тэй байгуулагдаһан худалдаа наймаанай договорые хүсэгүй болгоһон, демократическа оронуудтай худалдаа наймаа хэхыень өөһэдынгөө сателлидуудые хориһон байна. Хэтэрхэдээ, Трумэн болбол СССР ба арадай демократиин оронууд дотор һүйдхэлэй болон шпионско хүдэлмэри ябуулхын тула зуун миллион доллар һомолһон байха юм.

Нүхэр Кузнецов капиталистическэ оронуудта хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй улам ургажа, эб найрамдалай ба демократиин фронтдо хүсэтэ дэмжэлгэ хэжэ байһаниие гэршэлһэн тоо баримтануудые харуулаа.

Советскэ профсоюзууд,—гэжэ нүхэр Кузьнецов үгэеэ үргэсхэжэ дээрэ хэлээ,—советскэ правительствын эрхилжэ байгаа эб найрамдалай сталинска политикые дүүрэнээр дэмжэнэ. Тэдэнэр хадаа хилын саадахи оронуудай хүдэлмэришэдтэй өөһэдынгөө холбоое улам үргэдхэхэ, ажалша хүнүүдэй ажабайдалые һайжаруулхын түлөө тэмсэлдэ, эб найрамдалай, демократиин ба социализмын түлөө тэмсэлдэ хүдэлмэришэдэй ба бүхы ажалшадай уласхоорондын нэгэдэлые улам бэхижүүлхэ байна.

Красноярска хизаарай Калининай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ, Социалистическэ Ажалай Герой **Стратиенко** эб найрамдалай түлөө Кубаниин тариашадай тэмсэл тухай, полинууд дээрэ ургуулагдаһан баян ургаса тухай, колхозно тариашадта зол жаргалта байдал хангаһан колхозно байгуулалтын үлэмжэ һайн тухай хөөрэжэ үгөө.

И. В. Сталинай нэрэмжэтэ Ленинградска металлургическа заводой гидротурбинануудай главна конструктор нүхэр **Ковалев** манай оронай техническэ прогрессэй шухалын шухала центрын—Ленинградай ажалшадай эб найрамдалай түлөө тэмсэлые, коммунизмын агууехэ барилганнуудта ленинградайхидай үзүүлжэ байгаа туһаламжые өөрынгөө үгэ дотор харуулаа.

Баптистнуудай евангельска христиануудай Бүхэсоюзна соведэй түрүүлэгшэ **Я. Житков** Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй дурадхал хадаа шэнэ дайе уридшалан зайлуулха ябадалда шэглүүлэгдэһэн эб найрамдалай тала баригшадай тон сэсэн мэргэн ябуулга мүн гэжэ мэдүүлээ. Бүхы христианствые эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ элсүүлхэ гээшэ бэрхэтэйшье һаа, шухала зорилго мүн, тиимэһээ энэ асуудал шиидхэгдэхэ ёһотой гэжэ оратор тэмдэглээ.

Хүнэй ажабайдалые һайжаруулха замуудые бэдэрэлгэдэ творческо ажалаа зорюулжа байһан наукын хүнүүд хадаа,—гэжэ Армянска арадай делегат, үнинэй врач, профессор **Оганесян** мэдүүлээ,—хүнэй гениһээ түрэн гараһан туйлай ехэ ухаалан зохёолгонуудые ба наукын тон гайхамшагта туйлалтануудые капиталистическэ зэрлигүүдэй хэрэглэн, культурна үнэтэ зүйлнүүдые эбдэлгын, бүхэли оронуудые һандараалгын, арад зониие һүрэг олоорнь хюдалгын зэбсэг болгожо байһан ябадалые туйлай ехээр зэбүүрхэн харана.

— **Дэлхэйн бүхы оронуудай, — гэжэ эрдэмтэд хэлэнэ,—наука ба культурын ажал-ябуулагшадта, культурын илалтануудые ба интересүүдые үндэрөөр сэгнэдэг бүхы хүнүүдтэ иигэжэ хэлэнэбди: бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай мандахын түлөө тэмсэгты!**

Эб найрамдалай түлөө тэмсэл хадаа манай үхибүүдэй едээдүйн зол жаргалай түлөө тэмсэл, дайнай ба расова пропагандаар залуу үетэниие мунхаруулагшадта эсэргүү тэмсэл мүн гэжэ РСФСР-эй педагогическа наукануудай Академиин президент нүхэр **Каиров тэмдэглээ.** Үхибүүд тушаа анхарал оролдолго хадаа советскэ орон дотор манай бүхы ажабайдалай хэлбэришэгүй хуули мүн Залуу үетэн болбол Эхэ орондоо инаг дуратай байлгын сурталаар хүмүүжүүлэгдэнэ, дэлхэйн прогрессивнэ баян культурада хамжуулагдана.

Сталинай нэрэмжэтэ Московско автозаводой цехын начальник нүхэр **Давыдов** автомобиль бүтээгшэдэй эб найрамдал хүсэжэ бэйһые элирхэйлээ. Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалга доро автозаводойхидой гар табилга бүхэниинь бүхы коллективэй стахановскэ ажалаар батадхагдаа.

Эстонско ССР-эй наукануудай Академиин президент нүхэр **Эйхфельд** СССР-эй арадуудай ахадүүгэй бүлэ дотор социалистическэ нацануудай хүгжэн мандажа байһан тухай хэлээ. Эрдэмтэ болбол империалистическэ арьяатадһаа дулдыданхай бага гүрэнүүдэй байдал тухай хэлээ. Тиихэдээ Норвегиие жэшээ болгон абаба. Европын бусад олон гүрэнүүдэйхидэл адли Норвегиин эрхэ баригшад оронoo агрессидэ атлантическа блок эмхидхэгшэдтэ худалдаһан байна. Норвежецүүд бэеэ даанхай байдалаа гээгээ, оронинь ерэһэн эзэмдэгшэдэй сэрэгэй плацдарм болгогдоо. Американецуудай баадхаһан сэрэгэй программые дүүргэхын тула тохогдоһон хүшэр хүндэ налогуудта тэндэхи ажалшад дарагданхай. Маршаллай түсэб оронoй экономикые һандаргаа, промышленностиин хүгжэлтые зогсоогоо. Ажалшадай ажабайдалай хэмжээн эрид доошолоо, культурна эмхи зургаануудай ажал-ябуулга унтаржа байна.

Үглөөнэй заседани дээрэ мүн тэрэшэлэн Минскэ түмэр замай Минскэ отделениин диспетчер нүхэр **Судников**, Рижскэ католическа метрополидай орлогшо **П. Строд**, Азербайджанска ССР-эй һургуулиин габьяата багша нүхэр **Оруджева**, Сталинай нэрэмжэтэ кузнецкэ металлургическа комбинадай блюмингын ахалагша вальцовщик нүхэр **Сомов**, Киргизскэ университедэй ректор нүхэр Джамгерчинов, спортын мастер нүхэр Поздуздова гэгшэд үгэ хэлээ.

Московско пионернууд конференциие амаршалһан байна. Делегадууд ба айлшад столицын эдэр граждананнуудые халуунаар угтаа.

Пролетарска революциин дүлэтэ трибун

Хорлогдон наһа бараһанһаань хойшо 17 жэл болобо

Советскэ арадай үнэн хүбүүн, пролетарска революциин дүлэтэ трибун, мартагдашагүй Сергей Миронович Киров троцкистско-бухаринска бандын — фашистска тагнуулай энэ бузар агентурын гараар хорлогдожо, 17 жэлэй саада тээ, 1934 оной декабриин 1-дэ наһа бараһан юм. Дэлхэйн шэнэ дайнай түймэр шатаахые мүнөө һэдэжэ байгаа реакциин хара хүсэнүүдэй хүлһэншэд, империализмын хүлһэншэд Кировые алаһан байгаа.

ВКП(б)-гэй Центральна ба Ленинградска Комитедүүдэй секретарь, ВКП(б)-гэй ЦК-гэй политбюрогой гэшүүн С. М. Кировэй наһа бараһан тухай мэдээсэл соогоо партиин Центральна Комитет иигэжэ бэшэһэн юм: «Өөрынгөө толотомо алдарта бүхы ами наһые хүдэлмэришэн ангиин хэрэгтэ, коммунизмын хэрэгтэ үгэһэн тон сэбэр ба хэлбэришэгүй бата партиец, большевик-ленинец, бүхы партиин ба СССР-эй бүхы хүдэлмэришэн ангиин дуралан инагладаг нүхэр Кировые гээһэн ябадал хадаа һүүлэй жэлнүүдтэ бүхы партида ба Соведүүдэй орондо ушаруулагдаһан эгээн хүндэ гээлтэ гээшэ».

Киров хадаа пролетарска революционерэй жэшээ байгаа. Агууехэ вождьнор — Ленинэй ба Сталинай хүмүүжүүлһэн булад гвардиин эрхим түхэл шанар тэрээндэ бии байгаа. Пролетарска революциин зоригто рыцарь, тэрэнэй дүлэтэ трибун байһан нүхэр Киров коммунизмын хэрэгэй түлөө тэмсэлдэ өөрыгөө, өөрынгөө хүсэ шадалые хайралаагүй.

Сергей Миронович 18 наһатай ябахадаа революционно тэмсэлэй замда ороод, ами наһанайнгаа һүүлшын үдэр хүрэтэр Ленин—Сталинай хэрэгтэ хизааргүй үнэнөөр алба хэһэн байна. С. М. Киров большевистскэ подпольеын шэрүүн шанга һургуулиие, ородой гурбан революцидахи тэмсэлэй һургуулиие гараа. С. М. Кировэй ажабайдалай зам хадаа арадай эрхэ сүлөөгэй ба зол жаргалай түлөө хизааргүй тэмсэлэй алдарта зам мүн. Хаанта засагай түрмэнүүд, полициин хэһээлтэ мүрдэлгэнүүд хадаа айхые мэдэхэгүй революционерэй дура зоригые хухалжа шадаагүй.

Соведүүдэй түүхэтэ Бүхэроссийска II съездын делегат байжа, Киров Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин илалтын түлөө байлдаануудта сэхэ хабаадаһан байна. Гражданска дайнай ба гадаадын интервенциин жэлнүүдтэ нүхэр Киров оюун бэлигтэ эмхидхэлшэ ба сэрэгэй хүтэлбэрилэгшэ байһанаа харуулаа. Астраханиие баатарлигаар хамгаалалта, Хойто Кавказда Дениниие бута сохилго, Азербайджанай ба Грузиин ажалшадта сэрэгэй туһаламжа үзүүлхэ ябадалые эмхидхэлгэ хадаа Кировэй нэрэтэй таһаршагүй холбоотой юм.

Сергей Миронович Астраханиие сагаангвардеецүүдһээ хамгаалха хэрэгтэ ехэ үүргэ бэелүүлһэн Волжско-Каспийска флотилиие эмхидхэбэ. Астраханьда Киров контрреволюционно үймөөшэдые булад хатуу гараар дараа, хүдэлмэришэд ба улаанармеецүүдые нигтаруулан жагсаагаа, город соо революционно ёһо журам тогтоогоо. «Астраханиие эсэстээ хүрэтэр хамгаалха» гэһэн Ленинэй телеграмма абаад, Киров городой большевигүүдэй партийна конференци дээрэ иигэжэ мэдүүлээ һэн: —«Астраханска хизаарта нэгэшье коммунистын байһан сагта, Волга мүрэнэй адаг советскэ байгаа, байна, байхашье юм».

1919 оной намар В. В. Куйбышевтай хамтадаа Сергей Миронович XI армиин добтолго эмхидхээ. Энэ добтолгонь Дениниие бута сохихо сталинска ниитэ түсэбэй гол звено болоһон байна. Удаа тээнь Серго Орджоникидзетэй хамтадаа Киров Хойто Кавказда кавказска фронтын сэрэгүүдэй ба XI армиин добтолго толгойлһон юм.

1920 оной хабар парти, Ленин ба Сталин дипломатическа харюусалгата даалгабаринуудые Кировтэ үгөө. Тэрэ хадаа контрреволюционно меньшевистскэ правительствын байһан Грузида РСФСР-эй полпредээр эльгээгдэһэн байна. 1920 оной намар нүхэр Киров эбэй договор баталха тухай хэлсээнүүдые Польшотой хэхэ советскэ делегациие толгойлбо. Тэрэнэй һүүлээ Киров Кавказда дахин бусаа. Тэрэнэй сэхэ хабаадалгатайгаар, Закавказьеын арадуудай советскэ социалистическэ федераци байгуулагдаһан юм.

1921 ондо Киров Азербайджанай КП(б)-гэй ЦК-гэй секретаряар һунгагдаба Кировэй хүтэлбэри доро Азербайджанай большевигууд троцкистско-националистическэ урбагшадые бута сохёо, нефтяной промышленностиие һэргээн бодхоохо ябадал эмхидхээ.

XIV съездын һүүлээр партиин Центральна Комитет нүхэр Кировые Ленинград эльгээгээ. Кировэй хүтэлбэри доро манай партиин алдарта Ленинградска организаци троцкистско-зиновьевскэ золигуудые бута сохиһон юм Манай партиин ленинско-сталинска ЦК-е тойруулан, Ленинэй хэрэгүүдые үргэлжэлүүлэгшэ нүхэр Сталиниие тойруулан ленинградска ба агууехэ городой бүхы ажалшадые Киров нигтаар жагсааһан байна. С. М. Киров манай партиин зэргэнүүдые троцкистско-зиновьевско хог богһоо сэбэрлэхын түлөө, орон дотор социализм байгуулхын түлөө тэмсэлдэ агууехэ Сталинай үнэн соратник байгаа.

Ленинэй ба Сталинай үнэн шаби С. М. Киров творческо марксизмын хараа бодолые хододоо баримталдаг һэн. Тэрэ хадаа ленинско-сталинска теориие творческоор шудалан хэрэглэхэ ябадалай толотомо жэшээ болоһон байна, мүн өөрөө энэ теориин асуудалнуудые болбосоруулгада хабаадалсаһан юм. Марксизм-ленинизм хододоо шудалан хэрэглэхыень манай кадрнуудые Киров саг үргэлжэ уряалдаг һэн.

Ленинградска промышленностиин угаа ехэ хүгжэлгэ, Ленинградые манай оронoй баруун-хойто зүгтэ хамгаалалтын эбдэршэгүй хэрэм болголго, Кольско хахад аралые ашаглалга ба Беломорско-Балтийска канал барилга Кировэй нэрэтэй холбоотой юм. Нүхэр Киров социалистическэ индустриализациин сталинска түсэб бэелүүлхын тулада эсэшэ сусашагүйгөөр хүдэлмэрилжэ, арадай трибунай ба олониитые эмхидхэгшын гайхамшагта абьяас бэлиг харуулһан байна.

СССР-тэ эсэргүү дайе империалистнуудай ярал гайгаар бэлэдхэжэ байһан баримтануудые заажа, Киров хадаа манай оронoй оборонын хүсэ шадалые бэхижүүлхэ талаар улам шангаар хүдэлмэрилхэ, һэрэмжэтэй байха гэжэ ленинградска большевигүүдые хододоо уряалдаг байгаа Тэрэ хадаа хүдэлмэриин большевистскэ арга методуудта манай кадрнуудые һургадаг, шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэл бүхы хэмжээгээр дэлгэрүүлгэдэ һургадаг байба.

Киров Эхэ оронoйнгоо үнэн патриот байгаа. Агууехэ ород арадаар, ородой пролетариадаар омогорходог һэн. «Ород нацын түлөөлэгшэд, бидэнэр, ажалша хүн түрэлтэниие сүлөөлхын түлөө тэмсэлэй тугые дээрэ үргөөбди» гэжэ тэрэ омогтойгоор хэлэдэг бэлэй.

Большевистскэ партиин хүтэлбэри, агууехэ Сталинай хүтэлбэри хадаа манай бүхы илалтануудай, манай ерээдүйн бүхы амжалтануудай найдабари мүн гэжэ Киров һургадаг һэн. Партиин XVII съездын урда тээ Ленинградска партийна конференци дээрэ нүхэр Киров иигэжэ хэлээ һэн:

«Нүхэд, манай партиин габьяанууд тухай, манай партиин амжалтанууд тухай хэлэхэдээ, бидэнэй туйлаһан асари ехэ илалтануудай агууехэ эмхидхэлшэ тухай хэлэнгүй байжа болохогүй. Би нүхэр Сталин тухай хэлэнэб...

...Бүхы гол хүдэлмэри нүхэр Сталинай заабаринуудаар, үүсхэлээр ба хүтэлбэри доро хэгдэнэ,—энээниие парти мэдэхэ ёһотой...».

С. М. Киров хадаа коммунизмын түлөө хэлбэришэгүй тэмсэлшэ, арадай инаг хүбүүн байгаа. «Бүхы парти, — гэжэ А. А. Жданов хэлэһэн юм,—манай Советскэ Союзай бүхы хүдэлмэришэн анги ба бүхы арад хадаа нүхэр Киров тухай дурасхаалые нангинаар ёһолхо, нюдэнэй сэсэгы мэтэ гамтайгаар абажа ябаха, тэрэ, манай арад нүхэр Кировтэ агууехэ памятник табиха юм... Парти ба хүдэлмэришэн анги, бидэнэр, социализмын хэрэгүүдээр, урагшаа коммунизмын илалтата дабшалгаар нүхэр Кировтэ памятник табяабди».

Сергей Миронович Кировэй гэрэлтэ образ олон миллион ажалшадай зүрхэндэ хододоо дурсагдан ябаха юм, тэрэнэй образ коммунизм байгуулха шэя зоригто хүдэлмэрилэ советскэ хүнүүдые зоригжуулна.

ЭДЭБХИТЭЙ АГИТАТОРНУУД

Иволгын аймагай предприятинууд, колхозууд ба эмхизургаануудта арадай суудуудтэ һунгаха һунгалтануудта бэлэдхэл улам үргэдэжэ байна.

«Улаан Оронго» колхозой партийна организациин агитаторнууд һунгагшадай дунда эдэбхитэйгээр хүдэлмэрилнэ. Агитатор Бимба Балмаев арадай суудуудтэ һунгаха һунгалтануудай тухай Дүрим ба бусад темэнүүдээр өөрынгөө участогта 11 хөөрэлдөө үнгэргөө. Тэрэнэй хэһэн хөөрэлдөөн бүхэн колхозой урда табигдаһан ажахын-политическэ зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэхэ хэрэгтэй нигта холбоотойгоор үнгэргэгдэнэ.

Малажалай фермэ дээрэ хүдэлмэрилжэ байһан колхознигуудтай МТФ-е даагша Цыден-Балжир Будаев 9 хөөрэлдөө, агитатор Дамба Лодоевич Хэшэгтуев 5 хөөрэлдөө үнгэргэһэн байна.

Партийна организациин агитаторнууд колхозно үйлэдбэрингөө бүхы һалбаринуудта хүдэлмэрилжэ байһан колхознигууд—һунгагшадай дунда хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэнэ, тэдэндэ газетэ ба журнал хаһа саг соонь хүргэхын хойноһоо оролдолго ехээр гаргана. Тус колхозой агитколлектив 23 хүнһөө бүридэдэг юм.

Мүн тэрэшэлэн Гильбирын сельсоведэй Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо һунгалтануудта бэлэдхэлэй хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдана. Ниитэ-политическэ хүдэлмэри ябуулха хэрэгтэ Гильбирын һургуулиин багшанар З. Арьяин, З. Хензыкенова ба Б. Дансоруева гэгшэд эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, һунгагшадта һунгалтанууд тухай Дүрим тайлбарилжа үгэдэг ба манай оронoй дотоодын болон уласхоорондын байдал тухай хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэдэг байха юм.

Д. [illegible]

ВКП(б)-гэй обкомдо

Республикын колхозуудта хонидой намарай орооной кампаниин ябаса тухай

Республикын колхозуудта хонидой намарай орооной кампани тон хангалтагүйгөөр үнгэргэгдэжэ байна гэжэ ВКП(б)-гэй обкомой бюро тэмдэглэбэ. Байгша оной ноябриин ...най мэдээгээр эхэ хонидые ...ондо оруулха түсэб оройдоо ... процент дүүргэгдээ.

Сэлэнгын, Яруунын, Торин, ...райн, Кударын ба Түнхэнэй аймагуудта хонидой намарай орооной кампани илангаяа эмхи ...гүйгөөр үнгэргэгдэжэ байна. Хонидой тооe түргэнөөр олошо...ха, колхозно фермэнүүдэй хонидой һубайралгые усадхаха хонин ажалые хүгжөөхэ табан жэлэй түсэбые дүүргэхэ хэрэгтэ ...дхэхы хэмжээ-ябуулга болохо орооной кампаниие, хонидоо искусственнаар ороондо оруулгые ... сооно, һайн шанартайгаар үн...рэхэ ябадалай эхэ удхашанар...тус аймагуудай партийна ба ...скэ органууд тооногүй. Энээ ...эсэстэ эдэ аймагуудай колхозуудта орооной кампани үнгэргэлгэ ...өө орхигдоһон, ороондо оруулаһан хонидой тоо бүридхэлгэ хангалтагүйгөөр табигдаһан, ...нууд ба эхэ хонидые муугаар ...һалдаг ба эдеэлүүлдэг, на...ар ба шэрүүбтэр нооһотой эхэ ...дые шэрүүн нооһотой хуса...та табидаг ушарнууд үзэгдэ...

...хонидые искусственнаар ...ндо оруулалгын хангалтагүй ... эмхидхэгдэһэниие ВКП(б)-... обкомой бюро тусгаар тэмдэг... Ноябриин 25-най мэдээгээр, ...сственнаар ороондо оруулха ... пунктын 198-иинь эхэ хожом...ойгоор хүдэлмэрилжэ эхилһэн ...а. Энэ шалтагаанһаа боложо ... хонидые искусственнаар ороон... оруулгын түсэб оройдоо 72,2 ...ент дүүргэгдээ, тиихэдэ Түн...й, Заиграйн, Кударын, Мухар...рэй, Закаменай, Хэжэнгын ба ...гын аймагуудта — 14-һөө 55 ...ент хүрэтэр дүүргэгдэһэн бай...

...ни үсхэбэрилхэ түсэбөө дүүр... талаар колхозуудай хониной ...нүүдэй эхэ гээгдэлдэ ороһон ... орооной кампаниин болзорые ... унжагайруулһан байтарнь, ...иин олон айкомууд ба айм...дкомууд хонин ажалдахи энэ ...ала хэрэг эмхидхэлгэдэ тохёол...н ехэнүүд дутагдалнуудые ...уулхын түлөө зохихо хэмжээ ...агүй.

Республикын хүдөө ажахын Министерство, тэрэнэй малажалай уп...лени орооной кампаниин ба хо...е искусственнаар ороондо ...лгын ябасые үдэр бүри хинан шалганагүй, хүтэлбэрилнэгүй, нютагуудтахи хүдөө ажахын органуудһаа ба тэдэнэй мэргэжэлтэдһээ шанга эрилтэ хэнэгүй, гээгдэжэ ябаһан аймагууд ба колхозуудые урагшань татахын тула яаралтай хэмжээ абанагүй гэжэ партиин обкомой бюро тэмдэглэнэ.

Хонин ажалые хүгжөөхэ хэрэгтэ хонидой орооной кампаниие түргэнөөр бэ эмхитэйгээр үнгэргэлгэ хадаа арадай ажахын ехэ удхашанартай байһые хараадаа абаад, ВКП(б)-гэй обкомой бюро иигэжэ тогтообо:

Орооной кампани ба хонидые искусственнаар ороондо оруулалгые эмхидхэхэ хэрэгтэ бии байһан дутагдалнуудые усадхахын тула эрид шууд хэмжээ абажа, байгша оной декабриин 10 болотор хонидые ороондо оруулха түсэбөө заатагүй дүүргэхэ ябадал хангахыень республикын хүдөө ажахын Министерствоһээ, партиин райкомуудһаа ба аймгүйсэдкомуудһаа, колхозуудай правлениинүүдһээ ба партийна эхин организацинуудһаа эрихэ.

Хонидой фермэ бүхэндэ орооной кампаниин ямараар ябажа байһые дары хаража үзөөд, энэ хүдэлмэриие эмхитэйгээр дүүргэхэ хэмжээ абаха, ороондо оруулагдаһан эхэ хонидой тоо бүридхэлые гуримшуулха, эхэ хонид ба хусануудые һайнаар эдеэлүүлхэ, харууһалха хэрэгтэ илангаяа ехэ анхарал табихыень хүдөө ажахын Министерствые, партиин айкомуудые ба аймгүйсэдкомуудые уялгалха.

Хонидые искусственнаар ороондо оруулха даалгабаряа аймаг бүхэнэй дүүргэхын ба үлүүлэн дүүргэхын тула колхозуудта бии байһан бүхы пунктнуудые хүсэдөөр хэрэглэхэ ябадал хангахыень хүдөө ажахын Министерствоһээ, партиин айкомуудһаа ба аймгүйсэдкомуудһаа эрихэ.

Искусственнаар хонидые ороондо оруулха бүхы пунктнуудые мэнэ гэһээр хүдэлмэрилүүлхэ хэмжээ абаха, орооной кампаниие эмхитэйгээр дүүргэхэ хэрэгтэ бодото туһаламжа үзүүлхын тула, гээгдэжэ ябаһан аймагуудта мэргэжэлтэдые эльгээхэ гэжэ республикын хүдөө ажахын Министрын орлогшо нүхэр Желтый гэгшые уялгалха.

Орооной кампаниин ямараар ябуулагдажа байһан тухай тусгаар асуудал табижа, энэ хүдэлмэриие үнгэргэхэ талаар колхозуудай гээгдэлые усадхахын тула яаралтай хэмжээ абаха гэжэ Сэлэнгын, Кударын, Заиграйн, Яруунын, Ториин, Түнхэнэй айкомуудые ба аймгүйсэдкомуудые уялгалха.

КАНДИДАДУУДАЙ ТҮЛӨӨ АГИТАЦИИЕ ҮРГЭНӨӨР ЯБУУЛАЯ

РСФСР-эй арадай сүүдүүдтэ һунгаха һунгалтанууд 1951 оной декабриин 16-най үдэр болохонь. Манай республика дотор арадай 34 судьянууд ба арадай 2400 заседательнууд һунгагдаха юм. Болохоёо байгаа һунгалтануудта һайнаар бэлэдхэхэ, кандидадуудай түлөө агитаци үргэнөөр ябуулха шухала зорилго партийна организацинуудай, агитаторнуудай болон пропагандистнуудай урда табигдана.

Советүүдэй һунгалтанууд шэнги, арадай сүүдэй һунгалтанууд хадаа коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй блогой саашадаа бэхижэжэ байһан оршон байдалда үнгэрхэнь.

Агитаторнууд болбол советскэ патриотизмын агуухэ хүсые, советскэ арадай нэгэдэлые һунгагшадта эли тодоор ойлгуулха ёһотой.

Агитаторнууд, пропагандистнууд советскэ сүүдэй байгууламжын демократическа принципүүдые ба ажал-ябуулгые, социалистическэ байгуулалтада тэрэнэй дүүргэдэг үүргые, советскэ сүүдэй удхашанарые, буржуазна сүүдтэ орходоо советскэ сүүдэй үндэһэн илгаатай байһые ажалшадта тайлбарилжа үгэхэ, арадай сүүдэй ажал-ябуулгын шэнжэ шанартай һунгагшадые танилсуулха зэргэтэй.

Манай сүүдүүдтэ һунгаха һунгалтанууд хадаа капиталистическэ оронуудтахи судьянуудые томилдог гуримда орходоо тад онлоо, сүүдүүдые һунгалгада гансахан лэ манай оронoй хүн зон олоороо хабаададаг юм. Жэшээлхэдэ, Англида графствонуудай судьянуудые лорд-канцлер, бусад судьянуудые король томилдог байна. Францида судьянуудые республикын президент томилдог. США-гэй зарим штадуудта судьянуудые штадай губернатор гү, али штадай конгрессэй дэргэдэхи тусхай комисси томилдог байха юм.

Капиталистическэ оронуудта судьянуудай тушаалнуудай худалдаата байһанииинь бүгэдэндэ мэдээжэ. Илангаяа США-да сүүдэй тушаалнууд худалдагдадаг байһан дээрэһээ, тэдэ хадаа олзо ололгын эшэ үндэһэн болоһон байна. Мүн һунгагшадта эдилгэ үгэхэ, тэдэниие айлгаха ба мэхэлхэ гэхэ зэргын хархис муухай арганууд хэрэглэгдэдэг байна.

Арадай сүүдүүдтэ һунгаха һунгалтануудай бэлэдхэлэй үедэ агитаторнуудай түрүүшын ээлжээнэй зорилго хадаа арадай сүүдүүдтэ һунгаха һунгалтанууд тухай Дүримые тайлбарилха ябадал болоно. Һунгалтанууд тухай Дүримтэй танилсаагүй нэгэшье һунгагша байха зэргэгүй.

РСФСР-эй арадай сүүдүүдтэ һунгаха һунгалтануудай Дүримэй ёһоор арадай судьягаар ба арадай заседателяар һунгалтын үдэр 23 наһа хүрэһэн, һунгуулиин эрхэтэй гражданин бүхэн һунгагдажа болохо юм. Гансахан лэ сүүдлэгдэһэн, ухаа муутай нюурнууд арадай судьягаар ба арадай заседателяар һунгагдахагүй байна.

Хэрбээ ажалшадай депутадуудай нютагай Советүүдтэ һунгалта хэхэдээ тусхай һунгуулиин комиссинууд байгуулагдадаг һаа, арадай сүүдүүдтэ һунгалтануудые хэхэдээ, тэрээндэ бэлэдхэхэ ба тэрээниие эмхидхэхэ хүдэлмэри ажалшадай депутадуудай Советүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдтэ даалгагдадаг байна.

Һунгуулиин округ бүридэ 50-һаа 75 хүрэтэр тоотой арадай заседательнууд ба арадай нэгэ судья һунгагдадаг юм.

Арадай судьянууд ба арадай заседательнууд харьяата районой граждаиинуудаар һунгагдадаг туладань поезднуудта, суднонуудта, санаторинуудта ба больницануудта һунгуулиин пунктнуудые эмхидхэхэ ба голосовалха эрхэ олгоһон үнэмшэлгэнүүдые үгэхэ ябадал арадай сүүдүүдые һунгаха һунгалтануудай Дүрим соо хараалагдаагүй.

Мүн этигэмжэтэ нюурнуудые һунгалга арадай сүүдүүдые һунгаха һунгалтанууд тухай Дүрим соо хараалагданагүй. Кандидадуудай түлөө агитаци ябуулга һунгуулиин пунктнуудай дэргэдэхи агитколлективүүдтэ бүримүһэн даалгагдана. Тиимэһээ, арадай судьянуудта ба арадай заседательнуудта кандидадуудаар ажалшадай общественнэ организацинуудай хамтын суглаанууд дээрэ, тэрэшэлэн сэрэгэй айба хэгшэдэй хамтын суглаанууд дээрэ дэбжүүлэгдэһэн кандидадуудые һунгахын түлөө агитаци хэлгэ хадаа агитационно-пропагандистска хүдэлмэриин шухалын шухала зорилго болоно.

Эдэ кандидадуудай түлөө агитаци хэлгэ тон ехэ удхашанартай хэрэг мүн. Һунгагша бүхэн кандидадуудай биографитай, тэдэнэй ажалай ба общественно-политическэ ябуулгатай һайнаар танилсаха зэргэтэй.

Арадай судьянуудта ба арадай заседательнуудта кандидадуудтай өөһэдынгөө һунгагшадтай уулзалга эмхидхэлгэ ехэ удхашанартай. Тэрэнэй тулада предприятинууд, эмхи зургаануудта суглаануудые зарлаха шухала байна. Арадай судьянуудта ба арадай заседательнуудта кандидадуудтай хөөрэлдөөнүүдые цехүүдтэ, бригадануудта, хамтын байрэнуудта, клубуудта эмхидхэхэ мүн лэ шухала байна.

Ажалшадай суглаанууд дээрэ һунгагшадтай хөөрэлдөө хэхэдээ кандидадууд болбол советскэ сүүдэй үүргэ тухай хэлэжэ үгэхэ, илангаяа гүрэнэй, колхозно зөөриие ба граждаиинуудай хубиин зөөриие хамгаалха талаар, предприятинуудта ажалай журам бэхижүүлхэ, хулгай ба хоножоо наймаа хэлгэтэй тэмсэхэ талаар советскэ сүүдэй ажал-ябуулга тухай хөөрэжэ үгэхэ ёһотой. Эдэ суглаанууд дээрэ үгэ хэлэхэдээ ажалшад болбол арадай сүүдүүдэй хүдэлмэриие һайжаруулгада зорюулһан үнэтэ дурадхалнуудые оруулха ба шүүмжэлхы ажаглалтануудые хэхэ байһаниинь лабтай. Эдэ дурадхалнуудые хараадаа абаха ба согсолхо шухала байна.

Һунгуулиин пунктнуудта һунгуулиин бюллетеньнүүдые абаха ба тоолохо комиссиин составта дүй дуршэлтэй ба шалгагдамал хүдэлмэрилэгшэдые оруулха хэрэгтэ Советүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүд онсо анхарал хандуулха ёһотой.

Бүхы нийтэ-политическэ хүдэлмэри хадаа 1951 оной арадай ажахын түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө тэмсэжэ байгаа республикын ажалшадай эдэбхиие дээшэлүүлхэ ябадалда зорюулагдаха зэргэтэй.

Агитаторнууд ба пропагандистнуудай зорилго хадаа уласхоорондын байдалай, СССР-эй эб найрамдалда дуратай гадаадын политикын гол асуудалнуудые саг үргэлжэ тайлбарилжа үгэхэ ябадал болоно.

Атомна зэбсэг тухай «Правдын» корреспондентдэ нүхэр И. В. Сталинай үгэһэн харюу хадаа эб найрамдалые хангаха хэрэгтэ ехэ оруулалта болоно. Нүхэр Сталин болбол Советскэ Союзай ходолөө эб найрамдалда дуратай политика ябуулдаг байһые үшөө дахин батална. Советскэ Союз болбол сэрэгэй агрессивнэ ябуулгануудта ходолоо эсэргүүсэдэг ба США-да гү, али ямар нэгэн бусад гүрэндэ добтолон орохые хэзээдэшье һанаашалдаггүй байна бшуу.

Манай олон мянган агитаторнууд ба пропагандистнууд өөһэдынгөө урда табигдаһан харюусалгата зорилгонуудые амжалтатайгаар дүүргэхэнь, агуухэ Сталинска Конституцяар хангагдаһан һунгуулиингаа эрхые һунгагшадай нэрэтэй гүрэтэйгөөр бэелүүлхэ байһаниинь лабтай.

Д. МУНКОЕВ,
БМАССР-эй Верховно сүүдэй түрүүлэгшэ.

Һунгуулиин хуулиие тайлбарилна

БМАССР-эй юстициин Министерствын партийна организаци агитационно хүдэлмэри эмхидхэлгэдэ ехэ анхарал табина. Агитаторнуудай семинарнууд үнгэргэгдэжэ, хөөрэлдөө хэхэ темэнүүд зүбшэн хэлсэгдэдэг, агитаторнууд хүдэлмэриингөө дүй дүршэлые халан абалсадаг байна.

Советскэ сүүдэй байгууламжын демократическа принципүүд ба ажал-ябуулга тухай, уласхоорондын байдалай асуудалнуудаар, Советскэ Правительствын эб найрамдалда дуратай гадаадын политика тухай хөөрэлдөөнүүдые агитаторнууд үнгэргэнэ. Мүн һунгуулиин хуулиие тайлбарилна. Комсомолка Ижболдина гэрэй эзэн эхэнэрнүүдэй дунда агитационно-ойлгуулламжын хүдэлмэри илангаяа эдэбхитэйгээр ябуулна. Тэрэ хадаа хоёр һарын турша соо 11 хөөрэлдөө өөрынгөө участогта үнгэргөө. Нүхэр Ижболдина коммунизмын агуу ехэ барилганууд тухай, уласхоорондын байдал тухай гэрэй эзэн эхэнэрнүүдтэ һонирхолтойгоор хөөрэжэ үгөө.

Агитколлективэй хүдэлмэри түсэбэй ёһоор ябуулагдана. Тэрэнэй үндэһөөр үдэр бүри гурба-дүрбэн хөөрэлдөөн хэгдэнэ.

К. Еремеев.

СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерстводэ

ООН-эй дэргэдэ байдаг США-гэй түлөөлэгшэ У. Остин Академиин Советдэй нэрэ дээрэ мэдүүлгэ хээд, тэрэнь Парижда толилогдоо. Генерал Риджуэйн командовани доро байгаа американскэ сэрэгэй самолёдуудай нэгэниинь энэ оной ноябриин 6-да Японско далай дээгүүр «шэнжэлэлгын ниидэлгэ» хэһэнэйнгээ һүүлээр, өөрынгөө базада бусажа ерээгүй гэжэ мэдүүлгэ соонь хэлэгдэнэ. Дурсагдаһан самолёт уласхоорондын уһан дээгүүр ниидэжэ ябахадаа советскэ истребительнүүдэй зүгһөө һанаулгагүйгөөр добтолоһон хэбэртэй баримта түс бэшэг соонь хэлэгдэнэ.

ООН-дэхи американска түлөөлэгшын энэ мэдүүлгэтэй дашарамдуулан, Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерство иигэжэ мэдүүлхые шухалада тоолоно:

Энэ оной ноябриин 7-до, СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрын Орлогшо А. А. Громыко США-гэй Хэрэгүүдые эрхилхэ Этигэмжэтэ г-н Каммингдэ ното барюулаа, тэрэнэй текст эндэ хэлэглэнэ:

«Советскэ Социалистическэ Республиканууудай Союзай Правительство Америкын Холбоото Штадуудай Правительствода иигэжэ мэдүүлхые шухалада тоолоно:

СССР-эй Правительствын абаһан шалгагдамал мэдээнүүдэй ёһоор, владивостокско сагаар энэ оной ноябриин 6-най 10 час 10 минутада «Нептун» түхэлэй американска хоёрмоторто бомбардировщик Островной гэжэ хошуун шадар СССР-эй гүрэнэй хилые дабаа.

Советскэ гүрэнэй хилэ дабаһан американска самолёдые советскэ аэродром дээрэ буухыень баалаха зорилгоор советскэ хоёр истребительнин дүтэлжэ ошохоло, американска самолёт тэдээн тээшэ буудаа. Советскэ самолёдууд харюудань буудаха баатай болоо, тэрэнэй һүүлээр американска самолёт далайн зүг руу холодон ошожо, далда ороһон байна.

США-гэй Правительствын мэдээндэ энээн тухай хүргэхэ зуураа, Советскэ Правительство болбол СССР-эй гүрэнэй хилые американска сэрэгэй самолёдой баһа дабаһан ябадалда эсэргүү эрид протест мэдүүлнэ, энэ дабалгада гэмтэй нюурнуудые хатуу харюусалгада хабаадуулхыень дурадхана, мүн СССР-эй гүрэнэй хилые американска самолёдуудай саашадаа зүришэхэ ябадал тохёолдуулхагүйн тула США-гэй Правительство зохихо хэмжээнүүдые дары абаха бээз гэжэ хүлеэгдэнэ».

Энэ нотодо США-гэй Правительствоһаа харюу мүнөө хүрэтэр абтаагүй.

Малай үбэлжэлгэ муугаар эмхидхэгдэ

Мухаршэбэрэй аймагай олонхи колхозууд мүнөө жэлэй малай үбэлжэлгэдэ тон муугаар бэлэдхээд, ...гүйгөөр үнгэргэжэ байна. Мухаршэбэрэй аймаг республика дотор малажалаар ба таряанажалаар ...аймагуудай нэгэн болоно. ...л ехэтэ Түгнын талада мүнөө ...э үбһэ ногооной ба таряанай ...р ургаса ургуулагдаһан байха ...нэ хадаа нийтын малай эдихэ ...л бэлэдхэхэ түсэб дүүргэхэһээ ...гай, үлүүлэн дүүргэхэ арга ...жо олгохо зэргэтэй байгаа. ...шэлэн нёдондо үбһэ тэжээл ...р бэлдэһэн, малаа дулаан ...ар хүсэд хангаагүй дээрэһээ ...малаа гарзалуулһан, һубай...һан ба тураһан ябадалһаа ...ай организацинуудай ба колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд зохихо ...олол хэхэ, мүнөө жэлэй үбэл...дэ һайн бэлэдхэл хангаха ...атай байгаа. Малайнгаа гарзал... тураха ябадалые зогсоохо ...гоор эндэхи колхозууд тэжээл ...дажа абалгада хабартаа тон ...өөри гаргашалһан байха юм.

Мухаршэбэрэй аймагай хүдөө ...ын таһагай ёһо тэдысэ табиһан ...нэй ёһоор, аймагай колхозууд ... үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые үшөө ...һараһаа эхилээ гэжэ хэлэгдэ... байгаа. Харин мүнөө үбэлэй ...нэй газаа орожо ерэхэдэ ай... 18 колхозуудай оройдоо 4-нь ... үбэлжэлгэдэ дунда зэргээр ...хэһэн байба.

...аймаг бүдүүн тэжээл бэлэд... түсэбөө оройдоо 36,0 процент ...нхэй. Тиигэбэшье 250 мян...центнер соломо, мэхиинэ ба зе...нь мүнөө хүрэтэрөө полинууд ...һээ хуряагдаагүй, саһанда да...ка гү, али малда эдигдэжэ, гэшхэгдэжэ хэбтэнэ. Тэрэшэлэн энэ тэжээл үмсынгөө малда зарим колхознигуудай шэрэжэ абаашаһан ябадал үзэгдэдэг байна. Һүүлэй үедэ соломо, зелёнко һүрилэлгэ оройдоошье зогсоогдоо. Бэлэдхэгдэһэн үбһэ тэжээл ехэнхидээ тоо бүридхэлгүй ба харуулгүй байха юм. Олонхи колхозуудай малай фермэнүүдтэ тэжээл гамгүйгөөр, нормогүйгөөр малда эдюулэгдэнэ. Фермэнүүдэй газаа тэжээлэй запасай буулгагдаагүй тула нэгэ үдэр шэрэгдэһэн тэжээл тэрэл үдэртөө малда эдюулэгдэжэ дууһадаг байна. Тиихэдэ олонхи фермэнүүдтэ кормушканууд, яслинууд түхеэрэгдээгүй, үбһэ тэжээл малай хүл доро хаягдажа эдюулэгдэнэ.

Кировэй нэрэмжэтэ, «Коммунизм», «Победа», «Гигант» болон бусад хэдэн колхозуудта бэлэдхэгдэһэн тэжээлэй тоо бүридхэл мүнөө хүрэтэрөө дүүргэгдээгүй, фермэнүүдые даагшадта тэжээл тушаагдаагүй, тэжээл гаргашалха һара бүриин түсэб ба нормо тогтоогдоогүй байһаар Малажалай бригадануудай хүдэлмэрилэгшэд малдаа нэгэ үдэр соо хэды шэнээн тэжээл эдюулхэеэ мүнөө хүрэтэр мэдэнэгүй. Тиимэһээ малынь, илангаяа залуу малынь дутуугаар эдеэлүүлэгдэжэ, туража байна.

Аймагай колхозууд малай байрануудые бариха түсэбөө оройдоо 6,6 процент дүүргэнхэй. Ноябриин 25-най байдалаар моридой 5 байра, үхэрэй 36 байра, хони ямаанай 51 байра, гахайнуудай 2 байра үшөө заһагдаагүй байгаа. Олонхи колхозуудай малай шэнэ байрануудые бариха түсэбөө таһалдуулһан дээрэһээ үшөө 7 мянга гаран үхэр ба хони ямаан, 15 мянга гаран шубууд байрагүй байха юм. Жэшээнь, Калининай нэрэмжэтэ колхоздо 500 хониной, 1000 шубуунай байранууд хэрэгтэй. Тэрэшэлэн «Коммунизм» колхоздо 1000 шубуунай, «Гигант» колхоздо 750 хониной, Молотовой нэрэмжэтэ колхоздо 120 үхэрэй байра дутуу. Аймагай бусадшье олон колхозуудта иимэ байдал үзэгдэнэ. Малай байраар ехэ дутамаг байбашье, эндэхи колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд шэнэ байрануудай барилга эмхидхэхын орондо, бии байһан байрануудаа «нигтаруулха» гэжэ шиидэһэн байха юм. Жэшээнь, Калининай нэрэмжэтэ колхоз шубуунай байрын нэгэ квадратна метртэ дунда зэргээр 3—4 шубуунай орондо 20 шубуу байлгаха баатай болоо. Тэрэнэй эсэстэ энэ колхоз мүнөө жэлдэ аяар 2169 толгой шубуу үхүүлһэн байха юм. «Гигант» колхозой шубуунай байрануудай квадратна метр бүхэндэ мүн лэ 18 шубуун байлгагдана. Тон уйтан байрада байлгаһан дээрэһээ энэ колхоз 2185 шубуугаа үхүүлээ. Тэрэшэлэн үхэр, хонин ба гахайнууд уйтан байрада байлгагдадаг, муугаар эдеэлүүлэгдэдэг, таһалдалтайгаар уһалагдадаг тула ехээр туража, үхэжэ эхилһэн байна. Гансахан октябрь соо ба ноябриин түрүүшын хахад соо аймагай колхозууд 63 адуу мори, 39 үхэр, 154 хони ямаа, 75 гахай, 1500 гаран шубуу гарзалуулаа. Мүнөө үбэлжэлгын һая эхилжэ байһан үедэ эндэхи колхозуудай 4 мянга гаран толгой мал дундаһаа доошо шадалтай ба туранхай байха юм.

Нийтынгээ мал бүриин бүтэнөөр харууһалха ба үбэлжэлгыень амжалтатайгаар үнгэргэхэ хэрэгтэ малажалай бригадануудые кадрнуудаар бүридүүлгэ угаа ехэ удхашанартай. Үбэлжэлгын үни хада эхилһэн болобошье, олонхи колхозуудай малажалай бригаданууд һаалишад, хонишод, гахайшад ба шубуушадаар мүнөө хүрэтэр хүсэд бүридүүлэгдөөдүй. Аймагай хүдөө ажахын таһагай мэдээнэй ёһоор, малай фермэнүүдтэ ба тэжээл шэрэлгэ дээрэ хүдэлмэрилхэ 350 гаран хүн үшөө дутуу байна. Жэшээнь, «Коммунизм» колхозой һүнэй-товарна фермэдэ 11 хүнэй орондо миил 5 хүн ажаллана. Тиихэдэ 2050 толгой хони нормын ёһоор 7 хүн харууһалха байгаа һаа, оройдоо 3 хүн харууһална «Победа» колхозой малажалай бригадануудта 12 хүн, Калининай нэрэмжэтэ колхоздо 13, Кировэй нэрэмжэтэ колхоздо 16 хүн дутуу. Гэхэтэй хамта, эдэ ба мүн бусадшье колхозуудай олон колхознигууд нийтын ажалда хабаададаггүй, харин гэр гэртээ һуужа һуудаг байна.

Тиихэдэ олон колхознигууд малажалай фермэнүүдтэ хүдэлмэрилхэһөө арсадаг. Юуб гэхэдэ, олонхи фермэнүүдэй малшадта ажабайдалай һайн услови байгуулагданагүй. Тиимэһээ тэндэ хүдэлмэрилхэеэ колхознигуудай арсадаг байһаниинь гайхалтай бэшэ. Зарим фермэнүүдтэ малшадай гэрнүүд ба хамтын байранууд заһагдажа дулаалагдадаггүй, сонхонуудынь шэллэгдэдэггүй, ханануудынь сагаадагдадаггүй, малшад түлеэгээр, лампануудаар, керосинаар хангагдадаггүй байна. Малшадай дунда нийтэ-политическэ хүдэлмэри һулаар ябуулагдана, малшад газетэ, журналнуудаар хангагданагүй Колхозуудай түрүүлэгшэнэр ба партийна организацинуудай секретарьнууд фермэнүүдтэ, илангаяа холын фермэнүүдтэ үсөө ябадаг байха юм.

Малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлэй ба ябасын иимэ хангалтагүй байдал хадаа колхозно нийтын малажалые Мухаршэбэрэй аймгүйсэдком ба тэрэнэй хүдөө ажахын таһагай ёһо тэдыгээр хойрогоор хүтэлбэрилһэнэй хойшолонгууд болоно. Үшөө октябриин эхеэр аймгүйсэдком аймагай колхозуудай малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэл шалгаха комиссинуудые байгуулһан байгаа. Гэбэшье, тэдэ комиссинууд зарим колхозуудай малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые мүнөө хүрэтэр шалгаадүй гү, али ёһо тэдыгээр шалгаһан байха юм.

Жэшээнь, «Коммунизм» ба Кировэй нэрэмжэтэ колхозуудай малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые шалгаха комиссинуудай түрүүлэгшэнэр нүхэр Шулутов (хэлхээ холбооной аймагай таһагые даагша), нүхэр Коломиец (аймсберкассые даагша) тэдэ колхозуудай малажалай фермэнүүдээр мүнөө хүрэтэр ябаадүй. Аймагай 12 колхозуудта малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлэй ёһо тэдыгээр шалгагдаһаниие аймгүйсэдком һайн мэдэбэшье, тэрээндэ хамаагүйгөөр хандадаг байха юм Тэдэ комиссинууд колхозуудта ошожо, актнуудые бэшээд лэ бусашаһан байгаа. Тэдэ актнууд соогоо элдэб дутагдалнуудые тэмдэглэхэһээ бэшэ, тэрээниие түргэнөөр усадхахын түлөө колхозуудай правлениинүүдтэ ямаршье туһаламжа үзүүлээгүй. Тиихэдэ 4 колхоздо комисси оройдоо ошоогүй байһаар.

Малай үбэлжэлгын иимэ хангалтагүйгөөр ябуулагдажа, нёдондоной алдуунуудай дахин дабтагдажа байбашье, аймагай хүтэлбэрилэгшэд колхозуудта бодото туһаламжа үзүүлхын орондо, энэ шухалын шухала хүдэлмэриие элдэб янзын, ямаршье удхагүй заседани, зүблөөнүүдээр һэлгэжэрхиһэн байха юм. Колхозуудай фермэнүүдтэ юун боложо байһыень аймгүйсэдком мэдэхые оролдодоггүй, малажал хүтэлбэрилгын нёдондонойнгоо буруу методһээ мүнөө хүрэтэр хахасаагүй байна.

Тиихэдэ зарим колхозуудай түрүүлэгшэнэр малай үбэлжэлгэдэ тон харюусалгагүйгөөр хандана. Аймагай центртэ малажалаар томо «Коммунизм» колхоз байдаг. Энэ колхозой түрүүлэгшээр нүхэр Ерофеев хүдэлмэрилнэ. Нүхэр Ерофеев малажал хүтэлбэрилгые өөрынгөө орлогшо Ревенскидэ сүм даалгажархёод, малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлэй үедэ фермэнүүдтэ өөрөө нэгэшье ябаагүй байха юм. Энэ колхоздо тэжээлэй тоо бүридхэл үшөө хэгдээгүй, бригадануудһаа колхозой правлени тэжээл тушаажа абаагүй, олонхи һүринүүд малда эдигдэжэ, соломонь ямаршье тоо бүридхэлгүйгөөр гаргашалагдажа байна. Фермэнүүдтэ тэжээл эргэнһээ зөөжэ асарагданагүй Кормушканууд, яслинуудай түхеэрэгдээгүй дээрэһээ үбһэн малай хүл доро хаягдажа эдюулэгдэдэг байха юм. Тэжээл буйлуулжа эдюулхэ тухай эндэ хэлсэдэгшьегүй, үнгэрхэдөө малайнь нэгэшье байра хүсэд заһагдаагүй, дулаалагдаагүй, зарим байрануудынь үүдэ, сонхогүй байһаар. Малайнь байранууд шэбхэһээ саг соогоо сэбэрлэгдэдэггүй малынь дэбисхэрээр хангагдаагүй байха юм. Тэрэшэлэн малшадай байха гэрнүүд дулаалагдаагүй, мүн түлеэгээр хангагдаагүй тула ходо хүйтэн байдаг. Малайнь байрануудай хэзээ заһагдахые хэншье мэдэнэгүй. Мүнөө бүхы малайнь 20 гаран процентынь туранхай ба үхэжэ эхилээ. Энэ колхоздо малай үбэлжэлгэ муугаар ябуулагдажа байһан тухай мэдэжэ байбашье, аймагай организацинууд түрүүлэгшэ Ерофеевэй тоосоо мүнөө хүрэтэр шагнаагүй.

А. ОЗЕРНЫЙ.

Индиин коммунистическэ партиин ЦК-гэй гэшүүн Данге пресс-конференци хэбэ

Индиин компартиин ЦК-гэй гэшүүн Ш. А. Данге ноябриин 25-да олон хүнэй хабаадалгатай пресс-конференци хэбэ.

Пресс-конференци дээрэ үгэ хэлэхэ зуураа, Данге болбол һунгалтын урда тээ засагаархидай хэжэ байгаа хэрзэгы шэрүүн хэһээлтэ мүрдэлгэнүүд тушаа онсо анхарал хандуулаа. Һунгалтын үедэ бүхы демократическа партинуудай нэгэдэмэл фронт байгуулха шухала гэбэ.

Правительственна хэһээлгэ мүрдэлгые буруушаан, социалистическэ партиин баруун талын хүтэлбэринс Данге эрид шэнгаар шүүмжэлээ.

ООН-эй нэрээр халха хээд Кашмирта хорото ябуулгануудые үүдхэжэ байгаа США-гэй политикые мүн лэ элишэлбэ. Англо-американска империалистнуудай политикые буруушаан, Данге болбол Индиин, Хитадай ба Советскэ Союзай хоорондохи хани барисаа улам бэхижүүлхэ шухала гэжэ тэмдэглээ.

Данге саашадаа хэлэ хэдэн асуудалнуудта харюу үгөө.

АСУУДАЛ: Москваһаа, Хитадһаа ямар дэмжэлгэ абанабта?

ХАРЮУ: Индидэ 500 мянган тонно рис үгэһэн ябадал Хитадай дэмжэлгын жэшээ болохо байна. Советскэ Союз Индидэ эдеэ хоолой зүйлнүүдһээ гадна, индустриин хүгжэлтэдэ зорюулан промышленна түхеэрэлгэ үгэжэ Индиис дэмжэхэ ёһотойбди гэжэ Азила ба Дальна Востогто хамаатай ООН-эй экономическа комиссиин сингапурска конференци дээрэ дурадхаа һэн.

АСУУДАЛ: Компарти һунгалтын үедэ илаа һаа, дайнай һүүлээр Зүүн Европын оронуудта хэгдээшэдэл адляар, эсэргүү талаяа дараха гү?

ХАРЮУ: Зүүн Европын оронуудтахи арадай-демократическа правительствонуудта хэбаадалгаһаа фашистнууд лэ зайлуулагдаһан байгаа. Элеэр ябуулга хэдэг фашистска парти Индидэ байхагүй.

АСУУДАЛ: Мүнөө хэды коммунистнууд түрмэдэ хаагданхай байнаб?

ХАРЮУ: Мүнөө 400 үлүүтэй коммунистнууд түрмэдэ байна.

Индиин коммунистическэ партиин генеральна секретарь Аджой Гхош пресс-конференци дээрэ байлсаха зуураа, дээрэ дурсагдаһан асуудалтай дашарамдуулан нигэжэ хэлэбэ: Дангейн нэрлэһэн тоо халаа нюуса бэшэ байдалда байдаг партитай провинцинуудта лэ хамаадана. Гансахан Хайдерабадта 500 коммунистнууд түрмэдэ байна. Һаяшаг Тамиландахи түмэр замай станци дээрэ компартиин политбюрогой гэшүүдэй нэгэн арестовалагдаа.

Данге саашадаа харюунуудые үгэжэ үргэлжэлбэ.

АСУУДАЛ: Индийскэ национальна конгресс фашистска парти гээшэ гү?

ХАРЮУ: Мүнөө үедэ Индийскэ национальна конгресс фашистска парти бэшэ байна.

АСУУДАЛ: ООН-эй эдаглагшад Кашмирта юу хэжэ байнаб?

ХАРЮУ: «Адаглагшад» Кашмирта эб найрамдал тогтооохо хэрэгтэ туһа хүргэнэгүй. Тэдэнэр гол түлэб хёмороо үүдхэнэ, Инди ба Пакистанай хоорондо эрсалдаа гаргана.

АСУУДАЛ: Кашмирска арсалдаата хэрэгые гуримшуулхын тула компарти ямар шиидхэбэри дурадхаха байнаб?

ХАРЮУ: Нэгэдэхеэр, кашмирска асуудалые ООН-эй зүблэхэ зүйлһөө болюулха шухала. Үнэндөө ООН-эй дали доро далдалагдан, Кашмирта англо-американска интервенци хэгдэнэ, Индиин ба Пакистанай хоорондо арсалдаан үүдхэгдэнэ. ООН-эй хамаархалгые болюулһанай һүүлээр, өөрынгөө хэрэгые өөрөө шиидхэхынь тула кашмирска арадта хандаха хэрэгтэй байна. (Тэрэ үедэнь гадаадын корреспондентнүүдэй нэгэн Дангеһаа нигэжэ асууба: Кашмирта Хитадай ба Ородой сэрэгэй адаглагшадые уриха хэрэгтэй байжа болоо ха яа? «Үгы» — гэжэ Данге эрид, шангаар харюусаба).

ООН-эй зүблэхэ зүйлһөө кашмирска асуудалые болюулха тухай ушар шалтагаание тайлбарилха зуураа, Данге нигэжэ хэлээ: хэрбээ энэ асуудалаар Пакистан Инди хоёрой хамтадаа шиидхэбэри гаргаад байгаа һаань, плебисцит хэгдэхэ ёһотой. Зүгөөр энэнь англо-американска хархисуудай зонхилдог ООН-эй хашалта доро хэгдэхэ ёһогүй.

АСУУДАЛ: Кашмиртахи агрессивнэ ябуулгануудые Пакистан үүдхээ гү?

ХАРЮУ: Агресси хэһэндэ хэн гэмтэйб гэжэ хэлсэһэнэй үрэгүй байна.

АСУУДАЛ: Компарти ямар хүсэтэйб, хэды гэшүүдтэйб?

ХАРЮУ: Манда дуратай хүнүүдые хараадаа абабал, бидэнэр мүнөө бүри ехэ хүсэтэй болонхойбди. Манай партида, багсаан хэлэбэл, 30 мянган хүн бии.

АСУУДАЛ: Индидэ Советскэ Союзай ба США-гэй зүгһөө эдеэ хоолой зүйл үгэдэг ябадалые компарти юун гэжэ сэгнэнэб?

ХАРЮУ: Хэрбээ ямаршье уялганuудые даалгахагүй һаань, эдеэ хоолой алибаа зүйл үгэһэн ябадалые һайшааха байнабди.

АСУУДАЛ: Пекинскэ правительство коммунистическэ бэшэ гэжэ Делидэ Паниккарай (Хитадай Арадай Республикада Индиһээ байдаг посол. — **Редакциин ажаглалта**) һаяшаг хэһэн мэдүүлгые юун гэжэ сэгнэнэбта?

ХАРЮУ: Хитадай правительство тушаа зүб тодорхойлолго болоно.

АСУУДАЛ: Индийскэ компартиин политиканнь энээнэй урда тээ Москваһаа шэглүүлэгдэдэг байһан аад, мүнөө Пекинһээ шэглүүлэгдэнэ гэжэ Индиин зарим хүнүүд тоолодог байна. Та юун гэжэ һананат?

ХАРЮУ: Энэнь тон үнинэй басни гээшэ. Францусска революци Нью-Йоркһоо үүдхэгдээ гэжэ баталдаг байгаа, теэд Нью-Йорк Парижда эсэргүү байһан юм. (Энеэдэн болобо). Зарим хүнүүдэй хэлсэдэгынь ямаршье үндэһэ баримтагүй.

АСУУДАЛ: Индиин мүнөөнэй конституцине хубилгахын тулада ямар замууд ба арганууд бииб, сүлөөтэ һунгалта гээшэ ямар удхатайб?

ХАРЮУ: Арадай демократиин ёһо гуримай бии болоһон сагта лэ тон сүлөөтэ һунгалта хэжэ шадагдаха.

Саашадаа Гхошһоо нигэжэ асууба:

Индидэхи һунгалтанууд сүлөөтэ бэшэ, үнэн зүббэшэ гэжэ хэлэхэдээ, компарти юу хараадаа абанаб?

ХАРЮУ: Компарти Хайдерабадта ба Транкоркочиндо хоригдонхой, компартиин Зүүн Пенджабтахи провинциальна комитедэй 9 гэшүүдэй 7-е арестовалха ордер бии байха юм. Болохоёо байгаа һунгалтада компартиһаа кандидат Баба Турумук Сингх мүнөө эндэ байлсана. Энээниие һунгалта дээрэ булиха нэгэшье кандидат Индийскэ национальна конгрессэ байхагүй. Теэд Сингх һунгалтада хабаадаха аргагүй байна, ушарынь, энээниие арестовалха ордер бэлдэгдэнхэй. Урда Индидэ компартиин олон кандидадуудые арестовалха ордернууд мүн лэ үгтэнхэй, тэрээнһээ шалтагаалан тус кандидадууд һунгалтада хабаадажа шадахагүй болоод байна. Энэ мэтын жэшээнүүд бүхы штадуудта олон бии. Саашадаа Данге харюу үгэжэ үргэлжэлбэ.

АСУУДАЛ: Индиин компарти Хитадай компартидал адляар зэбсэгтэ восстани эмхидхэхэ һанаашалтагай гү?

ХАРЮУ: Индидэ гү, али Хитадтаие коммунистнууд зэбсэгтэ восстани хэдэггүй. Энэ асуудалые арад олониитэ шиидхэдэг юм. Ажамидаралай условиие һайжаруулха гэһэн бүхы һэдэлгэнүүдэйшиэ бүтэхэгүй болоходонь арад зон зэбсэгтэ восстани тухай асуудал табидаг байна.

АСУУДАЛ: Компарти һунгалтын урда тээхи ямар блогуудта орооб?

ХАРЮУ: Махараштрада «хүдэлмэришэдэй ба таряашадай партитай», зүүнэй социалистнуудай бүлэгтэй союз баталаабди. Коммунистнууд ба зүүнэй социалистнууд бүхы Инди дотор союз хэнхэй юм.

АСУУДАЛ: Һунгалтада хабаадаха зуураа, компарти ямар уг зорилго табинаб?

ХАРЮУ: Индийскэ национальна конгрессые ба бусад хархис партинуудые диилэн унагааха зорилготойбди.

АСУУДАЛ: Индиин компарти социалистическэ партиие хархиста тоолоно гү?

ХАРЮУ: Социалистическэ партиин хүтэлбэринь хархис байна. Гэбэшье, оронойі прогрессивнэ хүсэнүүдтэ ниилэхые хүсэдэг хүнүүдэй тоо социалистическэ партиин эгээлэй гэшүүдэй дунда ургажа байна.

АСУУДАЛ: Компарти Теленганда ямар шэнэ хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлхээр хараалжа байнаб?

ХАРЮУ: Таряашадай эзэлэн абаһан газарые хэбээрнь үлээхэ, газарай налогуудые хороохын түлөө тэмсэхэ ябадал болоно.

АСУУДАЛ: Индийскэ правительствын дотоодын политика хархис аад, гадаадын политиканнь Хитадтай ба Советскэ Союзтай хани барисаа тогтооохо ябадалда зорюулагдадаг байһан тушаа компарти ямараар хандана б?

ХАРЮУ: Мүнөөнэй правительствын политиканнь—нэгэн талаһаа США-гэй ба Англиин, нүгөө талаһаа Советскэ Союзай ба Хитадай хоорондо тэнсүүгээр ябуулга хэхэ политика болоно. Дотоодын политиканнь ёһо тэдысэ демократическа гэжэ нэрлэгдэдэг, үнэндөө, тэрээн дотор демократическа юуншье үгы юм.

АСУУДАЛ: 1949 ондо Чехословацка правительство Индийскэ правительствотай хэлсээ хэжэ, хоёр жэлэй турша соо фабричиа зарим түхеэрэлгэнүүдые Индидэ үгэхөөр зүбшөөрһэн байгаа. Теэд энэ асуудалда гадаадын хэдэн гүрэнүүд хамаархан, саашадаа хэлсээ хэхэ ябадалда һаад ушаруулаа гэлсэдэг. Энэнь үнэн гү?

ХАРЮУ: Тиимэ. Индийскэ правительствын ажал-ябуулгадань гадаадын хэдэн гүрэнүүд саг үргэлжэ хамаархадаг юм.

АСУУДАЛ: Компарти үнэн сэхэ хүнүүдэй түлөө голосовалхые уряалдаг гү?

ХАРЮУ: Компарти хадаа прогрессивнэ хүнүүдтэ, түрүүшын ээлжээндэ коммунистнуудта голосоо үгэхыень уряалдаг.

АСУУДАЛ: Бирмадахи байдал тухай танай һанамжа ямар байнаб?

ХАРЮУ: Бидэнэр бирманска коммунистнуудые һайшаадаг ба мүнөө бирманска правительствын унахые хүсэдэг байһамнай элитэ.

* * *

Теленгандахи байдал тухай хэлэхэ зуураа, пресс-конференци дээрэ Данге иимэ харюу үгөө гэжэ нэмээхэ хэрэгтэй байна гэбэл: коммунистнууд тэндэхи таряашадай дунда 1 миллион акр газар хубаажа үгэнхэй. Тэдэ газарнуудһаа таряашад ургаса хуряажа абаа. Феодальна эдлүүринүүдые абажа, таряашадта хубаан үгэһэнэй ашаар 600 мянган таряашад ашагта хүртэһэн байха юм.

Провинциальна хуули гаргалгын суглаануудта ба Индиин парламентда һунгаха һунгалтада компарти өөрынгөө 500 кандидадуудые табихань гэжэ Данге хэлэбэ.

ДЕЛИ, (ТАСС).

Нью-Йоркдо советскэ культурын фестиваль нээгдээ

НЬЮ-ЙОРК, ноябриин 29. (ТАСС). Агуу Октябрьска социалистическэ революциин 34 жэлэй ойдо, Советскэ Союзай ба США-гэй хоорондо дипломатическа харилсаа тогтооһоной 18 жэлэй ойдо зорюулагдаһан, советскэ культурын фестиваль американо-советскэ хани барисаанай национальна Соведэй эхэнэрнүүдэй комитедээр эмхидхэгдэжэ, Нью-Йоркдо ноябриин 25-да нээгдээ.

Фестивалиин боложо байгаа ехэ залай ханануудынь Советскэ Союзэй амгалан байгуулалтые үргэлөөр харуулан гоё һайханаар хэгдэһэн документальна фото зурагуудаар, диаграммануудаар, картанууд ба схемэнүүдээр шэмэглэгдээ. «Эб найрамдал тээшэ ошохо зам США-гэй ба Советскэ Союзай хоорондохи хани барисаан соогуур гарана» гэһэн ехэ плакат бүхы зал соогуур татаатай байна.

Фестивалиин тухай нээгдэхын урда тээ, хүнүүд олоороо суглараба. Тэдэнэр стенднүүдэй дэргэдэ удаан зогсожо, англиийска хэлэн дээрэ агуу Сталинска Конституциин статьянуудые анхаралтайгаар уншана, **советскэ предприятинуудай, колхозуудай, электростанцинуудай, университедүүдэй, больницануудай, санаторинуудай, үхибүүдэй байшангуудай, театрнуудай фото зурагуудые харана.**

СССР-эй ажахые дайнай һүүлээр һэргээн болхоолго харуулһан, мүн Волга, Днепр, Дон ба Аму-Дарья мүрэнүүд дээрэ агуу сталинска барилгануудые харуулһан картанууд, схемэнүүд, диаграммануудые, фотографинууд хүнүүдые илангаяа ехээр һонирхуулна.

Үдэшэ болотор тус выставкые 1500 шахуу хүн хараба. Англиийска хэлэн дээрэ оршуулагдаһан, мүн американо-советскэ хани барисаанай национальна Соведээр хэблэгдэһэн советскэ олон номууд номой киоск соо худалдагдаа.

Үдэшэлэн хүнүүдээр дүүрэһэн зал соо советскэ искусствын туйлалтануудые харуулһан ехэ концерт болобо. Ноябриин 26-да фестивалиин зал соо американска прогрессивнэ элитэ литературовед И. Купик «Советскэ литература» гэһэн темээр лекци уншаба.

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУД

АРАДАЙ АРМИИН ГЛАВНА КОМАНДОВАНИИН МЭДЭЭСЭЛ

ПХЕНЬЯН, ноябриин 29. (ТАСС). Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командовани ноябриин 29-дэ нигэжэ мэдээсэбэ:

Корейскэ Арадай армиин соединенинүүд Хитадай арадай һайндуратанай частьнуудтай нигтэ хани харилсаатай ябажа, бүхы фронтнууд дээрэ дайсанай доботолгонуудые амжалтатайгаар гэдэргэнь сохижо, тэрэнэй хүнүүдтэ ба техникэдэ ехэ гээлтэ хоролтонуудые ушаруулжа байна.

Зүүн ба баруун фронтнууд дээрэ арадай армиин соединенинүүд түрүүшын рубежүүд дээрэ нютагай шанартай байлдаанuудые хэжэ үргэлжэлһөөр.

Центральна фронт дээрэ Чхолвень шадар ба Янгуһаа хойгуур дайсан хүндэ артиллереэр, олон тоото танкнууд ба самолёдуудаар дэмжэгдэн, Арадай армиин хамгаалалтын түрүү захада байһан шухала 4 үндэртэ шангэ доботолгонуудые хэдэн дахин хэбэ. Арадай армиин частьнуудай түгэс хүсэтэ эсэргүүсэлгэтэй ушараад, дайсан байлдаанай поли дээрэ 1500 гаран хүнөө алуулжа, гэдэргээ сухаряа.

Корейскэ Арадай армиин боецын мүнхэ габьяа

ПХЕНЬЯН, ноябриин 29. (ТАСС). Зүүн фронт дээрэ 751 гэжэ үндэрые эзэлхын түлөө байлдаанuудта Корейскэ Арадай армиин боец Хван Сун Бок гэгшын байгуулһан мүнхэ габьяа тухай «Нодон Синмун» газетэ мэдээсэнэ. Дайсанай буудалгын точконуудта эсэргүү подразделениин хэһэн доботолгын үедэ Хван Сун Бок тэдэнэй хоёрые гранатануудаар шэдэбэ, гранатын дууһахада, Хван американска дзотын эмбразурые өөрынгөө бэеэр хаагаа. 18 наһатай боец, Кореяын демократическа залуушуулай союзай гэшүүн хадаа советскэ сэрэгшэ-комсомолец, гвардиин рядовой Александр Матросовой габьяае өөрынгөө габьяагаар дабтаба.

Республикада интервентнүүдэй доботолһон түрүүшын үдэрнүүдтэ Хван Сук Бок армида һайн дураараа ошоһон юм. Дайшалхы габьяануудай түлөө энэ оной зун Хван Сук Бок «Салдадай алдарай» нэгэдэхи шатын орденоор шагнагдаһан байгаа.

Кореядэ даб дээрэхи эблэрэлгэ хэхэ тухай хэлсээнүүд тушаа Синьхуа агентствын мэдээсэл

ПЕКИН, ноябриин 29. (ТАСС). Синьхуа агентствын корреспондент Кэсонһоо нигэжэ дамжуулна.

Кореядэхи даб дээрэхи эблэрэлгэ тухай хэлсээнүүдые хэжэ байгаа делегацинуудай зүблэхэ зүйлэй 3-дахи пункт тушаа манай делегадууд табан принципүүдһээ бүридэһэн дурадхал оруулба. Буудалдаа зогсоохо тодорхой хэмжээнүүдһээ гадна, зүблэхэ зүйлэй 3-дахи пунктын гол асуудалынь хинаха талаар аппарат байгуулжа болохо гэжэ нүгөө талын делегадууд мэдүүлһэн ба даб дээрэхи эблэрэлгын үедэ Кореядэ өөрынгөө һомо хэрэгсэлэй, зэбсэгжэлгын ба зэбсэгтэ хүсэнүүдэй тоое алишье тала ехэдхэхэ ёһогүй гэһэн дурадхал оруулһан байна. Тиимэһээ, хинаха аппарат ба тэрэнэй инспекционно бүлэгүүд Кореяын бүхы газар нютагта сүлөөтэйгөөр ошохо эрхэтэй байха гэжэ тэдэнэр дурадхаба.

Хинаха аппарадай эрхэ түлөөлэлгэнь сэрэгэй даб дээрэхи эблэрэлгын условинуудай бэелэлтэ хинаха ябадалда шухала хэрэгтэй эрхэ түлөөлэлгөөр хизаарлаха ёһотой гэжэ манай делегадууд заагаа.

Сэрэгэй хүсэ шадалые огто ехэдхэжэ болохогүй гэһэн нүгөө талын дурадхал хадаа Кореяһээ гадаадын бүхы сэрэгүүдые гаргаха гэхэ мэтын асуудалнуудтай зэргэлээд зүбшэн хэлсэгдэхэ ёһотой. Энэнь сэрэгэй даб дээрэхи эблэрэлгын бэелүүлэгдэһэнэй һүүлээр бүри дээдэ түлөөлэгшэдэй зүблөөн дээрэ зүбшэн хэлсэгдэхэ ёһотой. Сэрэгэй даб дээрэхи эблэрэлгэ тухай хэлсээ туйлаха зорилготой конференци энэ асуудалые шиидхэжэ шадахагүй байна.

Табигдаһан дурадхалнуудые шудалха гэжэ хоёр талын зүбшөөһэнэй һүүлээр, заседани 15 час 10 минутада дүүрээ. Тус заседани үглөөдэр үглөөнэй 11 часта дахин болохо гэжэ хараалагдаба.

Зүблэхэ зүйлэй 3-дахи пункт тушаа манай дурадхалай текст эндэ хэлэгдэнэ:

1. Хоёр талын зэбсэгтэ хүсэнүүд, тэрэ тоодо газар дээрэхи, уһан сэрэгэй ба агаарай сэрэгэй хүсэнүүдэй регулярна ба регулярнабэшэ частьнуудай зэбсэгтэ персонал даб дээрэхи эблэрэлгэ тухай хэлсээ баталһан үдэртэ дайнай ябуулганuудые зогсоохо ёһотой.

2. Хоёр талын бүхы зэбсэгтэ хүсэнүүд даб дээрэхи эблэрэлгэ тухай хэлсээ баталһанай һүүлээр 3 үдэрэй турша дотор демилитаризованно зоноһоо сухариха ёһотой.

3. Сэрэгэй демаркационно линиие хоорондын хубааралгын линии болгохо тула, хоёр талын бүхы зэбсэгтэ хүсэнүүд даб дээрэхи эблэрэлгэ тухай хэлсээ баталһанай һүүлээр 5 үдэрэй турша дотор нүгөө талын тыловой районуудһаа, эрье шадарай аралнуудһаа ба уһанһаа гаража ошохо ёһотой. Гурим сахиха ба аюулгүй байдал хангаха зорилгоор тала бүхэн хадаа заагдаһан болзорой турша дотор ямар нэгэн шалтагаангүйгөөр гэдэргээ сухаряагүй зэбсэгтэ персоналда эсэргүү бүхы шухала ябуулганuудые хэхэ бүрин эрхэтэй байха болоно.

4. Хоёр талын бүхы зэбсэгтэ хүсэнүүд демилитаризованно зонодо орохо гү, али энэ райондо эсэргүү ямар нэгэн зэбсэгтэ ябуулгануудые хэхэ ябадал хоёр талын бүхы зэбсэгтэ хүсэнүүдтэ хоригдоно.

5: Даб дээрэхи эблэрэлгэ тушаа комисси байгуулагдаха ёһотой, тэрэнь тала бүхэнэй томилһон адли тоото гэшүүдһээ бүридэнэ. Тэдэ гэшүүд тодорхой хэмжээнүүдые зохёон болбосоруулгын түлөө, мүн даб дээрэхи эблэрэлгэ тухай хэлсээ бэелүүлгэдэ хиналта табихын түлөө хамтын харюусалга хүлеэхэ байна.

Сиридэхи событинууд

БЕЙРУТ, ноябриин 29. (ТАСС). Полковник Шишекли (сирийскэ армиин генеральна штабай начальник) гэгшээр толгойлогдоһон сирийскэ арми орон соохи засагай эрхые гартаа абаа гэжэ дамасска радио мэдээсэбэ. Энэ оной ноябриин 29-дэ Шишеклиин гар табиһан коммюнике радиогоор дамжуулагдаа. «Түбшэн ба гуримтай оршон байдалда хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлхэ» гэжэ тус коммюнике соо хүн зониие уряална, «хуули ба гуримые» эбдэһэн хүн бүхэн «шэрүүнээр хэһээгдэхэ» гэжэ һануулна.

БЕЙРУТ, ноябриин 29. (ТАСС). Дамаскһаа мэдээсэһэнэй ёһоор, Мааруф Эд-Давалиби гэгшээр толгойлогдон үсэгэлдэр бүридүүлэгдэһэн сирийскэ правительство, мүн арадай партиин ударидагшад ба парламентын 40 депутадууд —арадай партиин гэшүүд арестовалагдажа, Дамаскын дэргэдэхи Меззе гэжэ хэрэмдэ хаагдаһан байна.

Дамаскые сэрэгүүд эзэлээ, улицануудаарнь бронемашинанууд патруль хэжэ ябана. Хүсэ нэмээгдэһэн отрядууд гадаадын дипломатическа миссинүүдэй байшангуудые хамгаална. Бейрултэй холбоо бариха телефонно лини таһалагдаа.

Тайландда переворот болобо

ЛОНДОН, ноябриин 29. (ТАСС). Рейтер агентствын корреспондент Сингапурһаа нигэжэ дамжуулна:

Переворот болоһон ушарһаа Тайландын правительство унагаагдаа гэжэ Бангкокско радио мэдээсэбэ.

ДЕЛИ, ноябриин 29. (ТАСС). Делийскэ радиогой мэдээсэһэнэй ёһоор, Тайландска армиин главна командалагша Фин Чунхаван хадаа Бангкокто мэдээсэл толилоо. Унагаагдаһан правительствын орондо 9 хүнһөө бүридэһэн сэг зуурын комитет байгуулагдаба, тус комитедые Тайландска армиин главнокомандалагша толгойлно гэжэ мэдээсэл соонь хэлэгдэнэ.

Шатараар СССР-эй XIX түрүү һуури эзэлхын түлөө

Шатараар оронойі түрүү һуури эзэлэлгын юһэдэхи тур ноябриин 28-да Советскэ Армиин Центральна Байшангай концертнэ зал соо болобо.

Смыслов Бронштейн хоёрой наадалга ехэ һонирхолтой байба. Смыслов сицилианска партиие наадажа, чигоринско системэ хэрэглэбэ. Смыслов шүүгээ.

Москвагай чемпион Петросян Ботвинник хоёрой парти хойшолуулагдаа. Новотельнов Таймановта шүүгдээ. Аронин Котов хоёрой парти наадагдажа дүүрээгүй. Керес Флор хоёр, Геллер Бондаревский хоёр тэнсэбэ. Симагин Липницкий, Терпугов Моисеев гэгшэдэй партинууд хойшолуулагдаа.

Юһэн очко абаха байһанаа [...] очко абажа, гроссмейстер Смыслов юһэн турай һүүлээр түрүү зэргэдэ ябана.

Шатараар оронойі түрүү һуури эзэлэлгын 10-дахи тур ноябриин 29-дэ болохо. (ТАСС).

Харюусалгата редактор
Б. А. ОЧИРОВ

СССР-эй арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ гүрэнэй [...] табадахи урьһаламжа

1951 оной ноябриин [...] Миры городто болоһон шүүбэринүүдэй 2-дохи тираж

СПРАВОЧНА ТАБЛИЦА

Урьһаламжын бүхы 275 разрядуудта серинүүд ба облигацинуудай удаадахи номернуудта шүүбэринүүд буугаа гэбэл:

Серинүүдэй №№	Облигацинуудай №№	Шүүбэриин хэмжээн (түхэригөөр)	Серинүүдэй №№	Облигацинуудай №№
080008	44*)	1 000	089213	1—50
080057	19*)	1 000	089249	20*)
080177	20*)	1 000	089271	01*)
080180	1—50	200	089326	06*)
080345	1—50	200	089397	1—50
080557	17*)	1 000	089406	1—50
080692	32*)	1 000	089434	23*)
080789	1—50	200	089472	50*)
080855	1—50	200	089496	16*)
080949	39*)	1 000	089503	1—50
080964	1—50	500	089649	39*)
081021	1—50	200	089909	1—50
081100	1—50	200	090136	45*)
081101	16*)	1 000	090281	18*)
081112	48*)	1 000	090317	25*)
081196	27*)	1 000	090428	1—50
081380	45*)	1 000	090436	48*)
081437	1—50	200	090463	03*)
081473	26*)	1 000	090494	03*)
081533	43*)	1 000	090534	34*)
081607	1—50	500	090549	01*)
081739	27*)	1 000	090635	1—50
081758	10*)	5 000	090692	29*)
081771	12*)	10 000	090783	30*)
081808	13*)	1 000	090802	06*)
081854	08*)	1 000	090941	35*)
081999	05*)	1 000	090977	1—50
082005	29*)	1 000	091099	48*)
082054	20*)	1 000	091609	23*)
082293	45*)	1 000	091745	29*)
082469	17*)	1 000	091957	1—50
082495	1—50	200	092010	1—50
082618	34*)	1 000	092066	1—50
082685	37*)	5 000	092315	13*)
082794	24*)	1 000	092334	1—50
082830	1—50	500	092936	45*)
082895	14*)	1 000	093069	33*)
082906	10*)	1 000	093220	1—50
082928	27*)	1 000	093434	26*)
083005	15*)	1 000	093802	42*)
083349	1—50	200	093974	28*)
083360	29*)	10 000	094181	26*)
083443	04*)	1 000	094198	1—50
083450	50*)	1 000	094393	30*)
083470	24*)	5 000	094756	1—50
083472	1—50	200	094821	1—50
083593	40*)	1 000	094890	03*)
083612	1—50	200	094911	1—50
083634	42*)	1 000	094924	1—50
083667	21*)	10 000	094987	1—50
083721	49*)	1 000	095271	03*)
083747	23*)	1 000	095513	1—50
083784	38*)	1 000	095579	1—50
083973	1—50	500	095658	09*)
083996	14*)	1 000	095717	17*)
084068	10*)	5 000	095782	35*)
084137	29*)	1 000	095889	40*)
084209	1—50	500	095930	25*)
084252	1—50	200	096010	1—50
084353	23*)	1 000	096069	16*)
084571	1—50	200	096621	21*)
084754	36*)	1 000	096810	1—50
084883	03*)	1 000	096960	1—50
084984	1—50	500	097098	37*)
085028	43*)	1 000	097181	1—50
085290	46*)	1 000	097254	1—50
085586	39*)	5 000	097271	30*)
085869	12*)	10 000	097570	41*)
085983	22*)	1 000	097681	33*)
086283	14*)	1 000	097717	39*)
086441	04*)	1 000	097928	1—50
086647	1—50	200	098202	13*)
086651	05*)	1 000	098206	1—50
086693	22*)	1 000	098384	1—50
086765	1—50	500	098439	03*)
086782	15*)	10 000	098570	01*)
086971	07*)	1 000	098614	1—50
087210	1—50	500	098621	1—50
087640	1—50	200	098646	1—50
087642	10*)	1 000	098704	02*)
087693	1—50	200	098773	08*)
087919	05*)	1 000	098867	21*)
087991	50*)	25 000	098923	28*)
088081	01*)	1 000	099067	19*)
088361	1—50	200	099075	1—50
088650	21*)	1 000	099122	1—50
088782	43*)	1 000	099394	1—50
088816	36*)	1 000	099447	1—50
088872	1—50	200	099562	1—50
088919	1—50	500	099915	26*)
089110	1—50	500	099976	1—50

*) Энэ сериин облигацинуудай 49 номернуудта тус бүриин 200 түхэриг шүүбэринүүд буугаа.

Шүүбэринүүдэй тираж үнгэргэлгын миссиин Түрүүлэгшэ — ажалшадай депутадуудай Марыйска областной Соведэй Гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ Я. БЕКНАЗАРОВ

Комиссиин харюусалгата секретарь В. П. ЖИШ[...]